

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Directie Bestuurlijke en Juridische Zaken

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

T 070-
F 070-

Datum 1 juni 2012
Betreft Wob-verzoek VMKB studie betreffende OS 2028

Dns kenmerk
BJZ/2012/162 U

Uw brief (kenmerk)
12 april 2012

Bijlagen
Openbaar te maken documenten
Inventarislijst, Bijlage A,

Geachte !

Hierbij beslis ik op uw verzoek van 12 april 2012, waarin u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (verder: Wob), heeft gevraagd om informatie over de totstandkoming van de Verkenning Maatschappelijke Kosten en Baten (VMKB) van 10 november 2011, naar de kosten en baten van de Olympische Spelen 2028.

omvang verzoek

Uw verzoek komt neer op een aanvulling op uw eerdere verzoeken aan de minister van VWS over deze VMKB. Om dit verzoek af te bakenen van de verzoeken die u aan de minister van VWS heeft gedaan, laat ik documenten waarover de minister van VWS al heeft beslist, geheel buiten beschouwing.

Met het CBP, PBL of SCP heb ik niet over dit onderwerp gecorrespondeerd, zodat daarover ook geen documenten zijn aangetroffen.

U vraagt verder naar fiscale inschattingen of berekeningen voor het verlenen van fiscale vrijstellingen aan de organisatoren van de Olympische Spelen, waarvoor in de VMKB-studie een post "PM" is gelaten. Dergelijke berekeningen of inschattingen zijn niet gemaakt. Ik verwijs naar de interne e-mailwisseling van 9 november 2011 en 20 april 2012 (document A), waarin is uiteengezet waarom dergelijke berekeningen (nog) niet zijn gemaakt en dat daarover ook geen documenten zijn.

Aldus betreft uw verzoek de interne communicatie over dit onderwerp, bestaande uit e-mails en nota's en uit e-mailcontacten tussen ambtenaren van mijn ministerie en de opstellers van de VMKB.

Beoordeling

De hiervoor bedoelde en op de inventarislijst opgenomen documenten maak ik openbaar, behoudens het hierna volgende.

In de openbaar te maken documenten zijn namen, passages of onderdelen weggelakt om de volgende, op de Wob gebaseerde redenen:

De namen van uitvoerende ambtenaren en andere personen zijn weggelakt. Die namen acht ik niet relevant voor het doel van uw verzoek en ik acht het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen groter dan het belang van openbaarheid. Ik beroep mij wat dit betreft op artikel 10, tweede lid, onder e, van de Wob.

Daarnaast is informatie weggelakt op grond van artikel 11, eerste lid, van de Wob, waarin is bepaald dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Alle correspondentie over dit onderwerp die onder het bereik van uw verzoek valt kwalificeert als intern beraad. De daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen heb ik uit het document verwijderd. De conceptbrieven aan de Tweede Kamer maak ik met een beroep op deze bepaling niet openbaar. Voor zover die concepten afwijken van de openbare eindversie, kwalificeren die concepten immers als persoonlijke beleidsopvattingen, onder verwijzing naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 1 september 2010, AB 2010/313.

Waar informatie is weggelakt is het uit de context meteen duidelijk welke van de twee hierboven genoemde gronden in een concreet geval is toegepast, zodat een nadere vermelding daarvan in de betrokken documenten niet is vereist. Daar waar namen zijn weggelakt, is uit de inventarislijst af te leiden wie de verzendende en de ontvangende instantie is.

Waar nodig heb ik de zienswijze gevraagd van de minister van VWS en de opsteller van de VMKB. Die zienswijzen zijn bij de beoordeling betrokken.

Besluit

Concluderend wijs ik uw verzoek om openbaarmaking gedeeltelijk toe.

DE MINISTER VAN FINANCIËN,

Namens deze,

mr.dr. G.A.C.M. van Ballegooij,
de plv. Directeur Bestuurlijke en Juridische Zaken

Deze brief is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Op grond van die wet kunt u tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan de minister van Financiën, ter attentie van de directie Bestuurlijke en Juridische Zaken, Postbus 20201, 2500 EE Den Haag. Het bezwaarschrift dient te worden ondertekend en dient ten minste het volgende te bevatten:

- a. naam en adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar zich richt;
- d. een opgave van de redenen waarom u zich met het besluit niet kunt verenigen.

Nr.	Datum	Tijdstip	Onderwerp	Afzender	Geadresseerde
1	29-6-2011		Memo: gesprek I&M, Rebel en FIN m.b.t. VMKB OS	Financiën	Financiën
2	30-6-2011	10:05	RE: Input OS	Financiën	Financiën
		9:50	idem	Financiën	Financiën
	29-6-2011	21:08	idem	Financiën	Financiën
		8:18	Input OS	Financiën	Financiën
3	30-6-2011	10:10	FW: Verkennende MKBA OS 2028	Financiën	Financiën
	21-6-2011	11:39	Verkennde MKBA 2028	Financiën	VWS
4	7-7-2011	14:30	RE: Terugkoppeling VMKB olympics	Financiën	Financiën
	1-7-2011	12:25	idem	Financiën	Financiën
	30-6-2011	15:14	idem	Financiën	Financiën
		14:57	idem	Financiën	Financiën
5	8-7-2011	15:38	RE: Toerekening infrastructuur OS	Financiën	Financiën
		13:32	FW: Toerekening infrastructuur OS	Financiën	Financiën
	7-7-2011	16:48	Toerekening infrastructuur	RebelGroup	Financiën
6	8-7-2011	17:09	RE: Verslag begeleidingsgroep 1 juni jl.	Financiën	Financiën
		13:12	Verslag begeleidingsgroep 1 juni jl.	VWS	Financiën
7	11-7-2011	18:12	RE: Toerekening infrastructuur	Financiën	RebelGroup
	8-7-2011	17:24	idem	RebelGroup	Financiën
	7-7-2011	16:48	Toerekening infrastructuur	RebelGroup	Financiën
8	13-7-2011	11:22	RE: Toerekening infrastructuur	Financiën	Financiën
	12-7-2011	18:07	idem	Financiën	Financiën
		16:51	idem	Financiën	Financiën
		10:37	FW: Toerekening infrastructuur	Financiën	Financiën
		9:50	RE: Toerekening infrastructuur	RebelGroup	Financiën
9	13-7-2011	11:56	RE: Toerekening infrastructuur	Financiën	Financiën
		11:51	idem	Financiën	Financiën
		11:48	idem	RebelGroup	Financiën
		11:39	idem	Financiën	RebelGroup
10	21-7-2011	9:27	RE: VMKB rapportage: OS structureel	Financiën	RebelGroup
		9:26	idem	RebelGroup	Financiën
		9:17	idem	Financiën	VWS
11	28-7-2011	14:25	RE: Punten voor maandag	Financiën	Financiën
		14:10	idem	Financiën	Financiën
	27-7-2011	19:47	idem	Financiën	Financiën
12	28-7-2011	16:23	Opmerkingen tav concept rapport	Financiën	VWS
13	9-8-2011	16:21	RE: verslag VMKB bijeenkomst 1/8	Financiën	VWS
		15:14	idem	VWS	Financiën
		15:07	idem	Financiën	VWS
	3-8-2011	13:43	Verslag VMKB bijeenkomst 1/8	Financiën	VWS
14	10-8-2011	14:38	RE: Concept kabinetsreactie	Financiën	Financiën
		14:35	idem	Financiën	Financiën
		14:27	idem	Financiën	Financiën
		10:30	idem	Financiën	Financiën
		10:24	idem	Financiën	Financiën
	9-8-2011	16:11	idem	Financiën	Financiën
		13:04	FW: Concept kabinetsreactie	Financiën	Financiën
		12:54	Concept kabinetsreactie	Financiën	Financiën
15	12-8-2011	12:23	RE: VMKB - Nieuwe versie samenvatting	Financiën	Financiën
		9:54	idem	Financiën	Financiën
	11-8-2011	12:27	idem	Financiën	Financiën
	10-8-2011	17:41	VMKB - Nieuwe versie samenvatting	RebelGroup	Financiën, VWS e.a.
16	12-8-2011	16:25	RE: Tekstsuggesties voor VMKB	Financiën	Financiën
		16:21	idem	Financiën	Financiën
		16:19	Tekstsuggesties voor VMKB	Financiën	Financiën
17	12-8-2011	16:32	2011.08.12 VMKB MS tekstsuggesties FIN.docx	Financiën	RebelGroup
	10-8-2011	17:41	VMKB - Nieuwe versie samenvatting	RebelGroup	Financiën, VWS e.a.
18	16-8-2011	16:00	RE: Kabinetsreactie VMKB en OHS studie[1]	Financiën	Financiën
		15:54	idem	Financiën	Financiën

	15-8-2011	16:40	KabinetsreactieVMKBenOHSstudie[1]	Financiën	Financiën
	16-8-2011	16:14	RE: KabinetsreactieVMKBenOHSstudie[1]	Financiën	Financiën
	15-8-2011	16:40	KabinetsreactieVMKBenOHSstudie[1]	Financiën	Financiën
	16-8-2011	16:27	KabinetsreactieVMKBenOHSstudie1	Financiën	Financiën
19	17-8-2011	10:10	RE: Kabinetsreactie VMKB en OHS studie	VWS	Financiën
		10:07	idem	Financiën	VWS
20	17-8-2011	10:28	RE: Concept VMKB rapportage	Financiën	Financiën
		10:12	idem	Financiën	Financiën
		10:01	Concept VMKB rapportage	VWS	Financiën e.a.
21	17-8-2011	13:36	RE: Concept VMKB rapportage	Financiën	VWS
22	18-8-2011	18:26	RE: OS	Financiën	Financiën
		18:09	idem	Financiën	Financiën
		17:53	idem	Financiën	Financiën
		17:47	idem	Financiën	Financiën
	17-8-2011	17:17	idem	Financiën	Financiën
		17:11	idem	Financiën	Financiën
23	22-8-2011	11:14	idem	Financiën	Financiën
24	1-9-2011	9:46	RE: Discussie punt	Financiën	RebelGroup
		9:44	idem	Financiën	RebelGroup
		8:13	Discussie punt	RebelGroup	Financiën
25	1-9-2011	13:05	RE: update Olympics	Financiën	Financiën
		12:05	idem	Financiën	Financiën
		11:54	Update Olympics	Financiën	Financiën
26	6-9-2011	17:26	RE: Discussie punt	Financiën	Financiën
	5-9-2011	16:30	idem	Financiën	Financiën
27	7-9-2011	12:13	idem	Financiën	RebelGroup
28	7-9-2011	14:16	idem	Financiën	RebelGroup
		14:12	idem	RebelGroup	Financiën
		12:12	idem	Financiën	RebelGroup
	1-9-2011	8:14	Discussie punt	RebelGroup	Financiën
29	7-9-2011	18:05	RE: Discussie punt	Financiën	Financiën
30	8-9-2011	17:29	idem	Financiën	RebelGroup
31	9-9-2011	15:40	FW: Discussie punt	Financiën	Financiën
		10:27	RE: Discussie punt	RebelGroup	Financiën
32	28-9-2011	15:02	RE: Agenda en stukken interdep. Werkgroep Olympisch Plan 2028 vergadering 29 september 2011	VWS	Financiën
		14:52	idem	Financiën	VWS
		9:08	Agenda en stukken interdep. Werkgroep Olympisch Plan 2028 vergadering 29 september 2011	VWS	Financiën e.a.
33	5-10-2011	16:02	RE: CZWO 03 doc - brief OS	Financiën	Financiën
		15:39	idem	Financiën	Financiën
		14:53	CZWO 03 doc - brief OS	Financiën	Financiën
34	7-10-2011	12:03	Advies OS	Financiën	Financiën
35	7-10-2011	13:32	idem	Financiën	Financiën
36	7-10-2011	14:22	Advies OS1	Financiën	Financiën
37	7-10-2011	14:34	idem	Financiën	Financiën
38	7-10-2011	16:26	FW: Adviesnotitie CZWO 11 oktober	Financiën	Financiën
		16:25	Adviesnotitie CZWO 11 oktober	Financiën	Financiën
39	11-10-2011	17:34	RE: Adviesnotitie CZWO 11 oktober	Financiën	Financiën
		14:43	RE: Adviesnotitie CZWO 11 oktober	Financiën	Financiën
40	12-10-2011	9:05	FW: Concept RZWO tekst inzake verkennende studies OS	Financiën	Financiën
		8:15	idem	Financiën	Financiën
	11-10-2011	17:01	Concept RZWO tekst inzake verkennende studies OS	VWS	Financiën e.a.
41	12-10-2011	11:07	RE: Kabinetsbrief - Verkennende studies Olympische Spelen - RZWO concept (3)	Financiën	Financiën
		11:05	Kabinetsbrief - Verkennende studies Olympische Spelen - RZWO concept (3)	Financiën	Financiën
42	12-10-2011	11:26	RE: Concept RZWO tekst inzake verkennende studies OS	Financiën	Financiën
43	12-10-2011	11:47	RE: Kabinetsbrief - Verkennende studies Olympische Spelen - RZWO concept (3)	Financiën	Financiën
		11:44	idem	Financiën	Financiën

		11:05	Kabinetsbrief - Verkennende studies Olympische Spelen - RZWO concept (3)	Financiën	Financiën
44	25-11-2011	19:11	RE: OS in de RZWO	Financiën	Financiën
		18:16	OS in de RZWO	Financiën	Financiën
45	26-10-2011	9:10	20111012 Kabinetsbrief Verkennende studies Olympische Spelen - wijzigingen.docx	VWS	Financiën
	25-10-2011	19:15	Laatste versie brief	Financiën	VWS
46	26-10-2011	15:32	puntje OS	Financiën	VWS
47	26-10-2011	17:00	RE: Kabinetsbrief verkennende studies Olympische Spelen - wijzigingen (3)	Financiën	Financiën
		11:19	20111012 Kabinetsbrief erkennende studies Olympische Spelen - wijzigingen (3)	Financiën	Financiën
		9:14	idem	Financiën	Financiën
48	27-10-2011	17:36	RE: 2011.10.28 NOTITIE RZWO Kabinetsbrief verkennende studies OS versie 27-10	Financiën	Financiën
		17:19	2011.10.28 NOTITIE RZWO Kabinetsbrief verkennende studies OS versie 27-10	Financiën	Financiën
		12:38	2011 10 28 NOTITIE RZWO Kabinetsbrief verkennende studies OS vesie 27-10 met revisie	Financiën	Financiën

Ministerie van Financiën

1

Aan

Inspectie der Rijksfinanciën
Inrichtingen

Datum
29 juni 2011

Auteur

memo

Gesprek I&M, VWS, Rebel en FIN m.b.t. VMKB OS

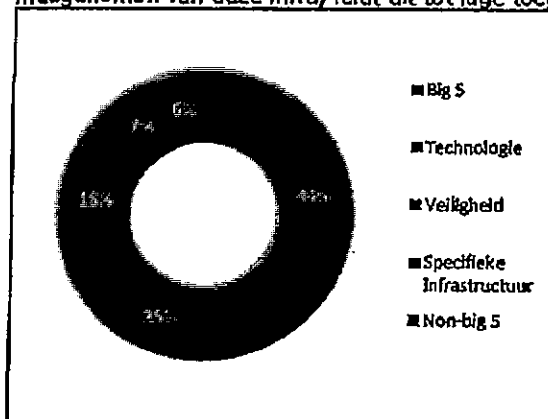
Op de agenda van het overleg staan in ieder geval:

- De behandeling van de zogenaamde OS structurele projecten in de VMKB.
- De gehanteerde B/C ratio.
- Conclusies en implicaties voor de concept rapportage.

T.b.v. Financiën-inzet

OS structurele projecten in de VMKB

- Rebelgroep heeft noodzakelijkerwijs veronderstellingen moeten maken over welke infra er zonder OS na 2020 ook al zou worden aangelegd. De manier waarop dit nu in de hoofdanalyse wordt gedaan, is evenwel te positief voor het saldo van de MKBA. Immers, er wordt dan vanuit gegaan dat alle voor de OS benodigde infra er komt, en dat slechts de versnelling wordt aangerekend aan de OS. Aangezien er ook nog baten worden meegenomen van deze infra, leidt dit tot lage toegerekende kosten:

- Een alternatieve veronderstelling is dat na 2020 niets wordt aangelegd dat nodig is voor de OS, zodat alle kosten daarvan aan de OS moeten worden toegerekend. Dit leidt ultiem tot een kostenstijging in de MKBA. Deze benadering lijkt dan weer te negatief. Er zal immers wel iets worden aangelegd.

- Wellicht is het een werkbaar alternatief om twee extremen door te rekenen: (1) er wordt na 2020 geen infra aangelegd en (2) alle infra die nodig is voor de OS wordt tijdig na 2020 aangelegd. Deze extremen hebben als voordeel dat duidelijker is dat ze zich beide nooit letterlijk zullen voordoen, wat de politieke gevoeligheid hopelijk verkleint, zonder de transparantie van de berekeningen tekort te doen. Een nadeel is dat een 'middenscenario' dan ontbreekt. Dit kan wellicht worden opgelost door een simpel gemiddelde te nemen van deze twee extremen en de extremen zelf als gevoeligheidsanalyse te presenteren. In de hoofdanalyse hoeft dan niet te worden gespecificeerd welke infra wel en niet wordt aangelegd.
- Genoemd alternatief lost waarschijnlijk niet geheel het probleem op dat andere locaties dan onaantrekkelijk worden omdat daarvoor meer infra moet worden aangelegd. De vraag is hoe erg dat is. Het feit lijkt immers toch te zijn dat – gegeven de kennis van nu – een aantrekkelijker locatie is, omdat minder infra hoeft te worden aangelegd.

De gehanteerde B/C ratio

Hiermee wordt waarschijnlijk bedoeld de baten/kosten-ratio toegepast bij infrastructurele projecten.

- Voor infra die sowieso wordt aangelegd, is deze ratio niet relevant, immers vindt zowel plaats in nul- als projectalternatief.
- Voor infra die niet wordt aangelegd en volledig aan de OS moet worden toegerekend, ligt het voor de hand een b/k-ratio van minder dan 1 te hanteren. Immers, zouden de baten de kosten overtreffen, dan zou het project wel worden uitgevoerd. Een b/k-ratio kleiner dan 1 kan als technische veronderstelling worden gepresenteerd: het is geen uitspraak over de gemiddelde maatschappelijke rentabiliteit van transportprojecten.
- Voor infra die eerder wordt aangelegd ligt het voor de hand een b/k-ratio van rond de 1 of minder dan 1 te hanteren. Uitgangspunt is dan dat bij latere aanleg geldt dat de baten de kosten gemiddeld genomen zullen overstijgen bij een rationeel functionerende overheid. Bij eerdere aanleg zakt de ratio, want – blijkbaar – zijn de problemen dan nog niet knellend genoeg om al te investeren.

Overig: salderingen bij kostenposten

- Een goede MKBA geeft een correct overzicht van te maken kosten (benodigde investeringen). Het salderen van batenposten met kostenposten geeft een verkeerd beeld: 1) de totale hoogte van te maken investeringen klopt niet meer en 2) de risico's worden dan te laag ingeschat.
- Salderingen moeten daarom uit de MKBA. Dit betreft met name de overzichtstabel en tekst in de samenvatting (waar alleen NCW wordt genoemd) en de tabellen in H5, waar per locatie alleen saldo's voorkomen (!). Het noemen van saldo's in tabellen is geen probleem, maar dan moet er wel zicht zijn op de onderliggende grootheden (baten minus kosten).

② X

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 30 juni 2011 10:05
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Input OS

Dank,

veiligheidskosten zitten er al in toch? (18% van het totaal).

Argument 3 en 4 zijn hetzelfde argument? Mijn opmerking is steeds geweest dat hun berekeningen m.b.t. verkoopwaardes ondoorzichtig/onduidelijk waren. In ieder geval door mij niet te begrijpen/beoordelen. Maar ik dacht wel dat ze een correctie hadden gemaakt via (teruglopend gebruik van) bestaande voorzieningen, tenminste voor sommige voorzieningen.

Groet [redacted]

PS: realistischer toewijzing Infra aan OS en desalderingen leiden tot hogere resp. duidelijker zichtbare kosten

PPS: succes!

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 30 juni 2011 9:50
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Input OS

Opmerkingen [redacted] (incl. wat Input [redacted]):

- Kostenpost onvoorzien opnemen 33%
- Kosten externe veiligheid meegenomen?
- Inschatting opbrengsten te positief
- Uitgangspunt dat de gebouwde voorzieningen (zoals stadia, mediarooms etc etc) 'makkelijk' verkocht gaan worden aan private partijen is niet realistisch
- Belangrijk: NL hoeft pas in 2016 te beslissen of het een bid gaat uitbrengen, er hoeft dus nu nog niks beslist te worden (en ook geen stad aangewezen te worden)

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 29 juni 2011 21:08
Aan: [redacted]
Onderwerp: Re: Input OS

Lijkt me goed [redacted] wil jij dit doen? Je moet bij [redacted] zijn, die weet er van!

Groet

Van: [redacted]
Verzonden: Wednesday, June 29, 2011 08:18 PM
Aan: [redacted]
Onderwerp: Input OS

Hoi,

hier een memootje met enkele (inhoudelijke) gedachten, hopelijk nuttig. Ook nog voorleggen aan/langslopen bij iemand van [redacted]

...

Groet

3

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 30 juni 2011 10:10
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Verkennende MKBA OS 2028

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 21 juni 2011 11:39
Aan: [redacted]
CC: [redacted]

Onderwerp: Verkennende MKBA OS 2028

Beste [redacted]

De mogelijke kandidaatstelling voor de Olympische Spelen 2028 werpt zijn schaduw vooruit. Wij hebben kennis genomen van twee Verkennende MKBA rapporten (Rebelgroup en DHV) [redacted]
[redacted] ik ga er gemakshalve van uit dat jullie hier ook kennis van hebben kunnen nemen.

[redacted] Ons inziens dienen alle kosten in beeld gebracht te worden, dus inclusief de faciliteiten, veiligheid etc. Daarvoor zou ook naar Londen gekeken kunnen worden.

[redacted]
[redacted] Het lijkt ons goed om op korte termijn te overleggen en zo mogelijk te komen tot een krachtenbundeling, [redacted]

Met vriendelijke groet,

4

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 7 juli 2011 14:30
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: terugkoppeling VMKB olympics

Ha,

sprak [redacted] gisteren hierover nog even, bij de volgende versie van het rapport even opletten dat er ook instaat dat de meeste kosten voor de overheid zijn. Ik dacht dat dit twee vergaderingen geleden ook al afgesproken was [redacted] begon er toen over), maar helaas hebben we van die vergadering (ondanks verzoek) (nog steeds) geen verslag gekregen.

In een eerder stadium zijn we overigens volgens mij (voorlopig) akkoord gegaan met het niet expliciet schelden van private en overheidskosten. [redacted]

Groet [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 1 juli 2011 12:25
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: terugkoppeling VMKB olympics

...was nog even voor me uit aan het denken over de gevolgen van wijzigingen:

- duidelijker zichtbaar worden kosten is sowieso winstpunt;
- het hanteren van een b/k-ratio van 1 i.p.v. de eerdere <1 verhoogt het saldo;
- het hanteren van een middenscenario dat een gemiddelde is van de twee extremen verhoogt de kosten t.o.v. middenscenario dat uitgaat van vervroeging...
- ...tenzij de vervroeging méér dan 13 jaren is, volgens mij, bij een rentepercentage van 5,5%.

Groet [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 30 juni 2011 15:14
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: terugkoppeling VMKB olympics

Ha,

dank voor terugkoppeling, mooi dat kosten- en batenposten beter gescheiden worden.

Wat betreft een b/k-ratio van 1: dan maakt het voor het saldo dus niet uit of transportprojecten worden uitgevoerd of niet. Voor de totale kosten maakt het natuurlijk wel uit.

Met het middenscenario zoals Rebel dat blijft hanteren wordt neem ik aan de vervroeging bedoeld? Ik snap dat ze niet alleen extremen willen doorrekenen (al is daar ook wel iets voor te zeggen), maar hun zg. 'middenscenario' lijkt me dan idd. te positief. Met een b/k-ratio van 1 maakt vervroeging alleen uit voor de contant gemaakte kosten, niet voor het saldo.

Groet [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 30 juni 2011 14:57
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: terugkoppeling VMKB olympics

Hoi,

Korte terugkoppeling van bijeenkomst VMKB olympics.

Boodschap zoals wij deze hadden voorbereid is overgebracht. Uitkomst is als volgt:

- Rebel Group gaat een start maken met het scheiden van kosten- en batenposten, zodat beter inzicht verkregen wordt in de investeringskosten voor het rijk (en zodat we beter kunnen toetsen hoeveel baten men vanuit gaat). Ze gaven aan hier wel wat tijd voor nodig te hebben.
- Rebel Group gaat een baten/kosten ratio van 1 hanteren bij Infrastructurele projecten. Dit om een zo objectief mogelijk beeld te geven van de kosten. Belangrijk is de keuze hiervoor goed te motiveren en ook te wijzen op de nadelen hiervan. Er ging een uitgebreide discussie aan vooraf, waarin het vooral ging of je nu de B/C ratio zou moeten differentiëren per infra-soort en / of locatie. En vervolgens, als je daarvoor zou kiezen, op welke aannames je dat dan zou moeten baseren. Dit zou veel uitzoekwerk zijn en bovendien vroeg men zich af hoeveel het zou uitmaken voor het eindplaatje. Compromis is dat Rebel Group dit wel gaat bekijken, maar dit vooralsnog als vingeroefening doet, zodat we het de volgende keer nog eens kunnen bespreken.
- Ook over infrastructuur: Rebel Group gaat het de twee extreme alternatieven doorrekenen en naast elkaar presenteren in de managementsamenvatting, maar het rapport gaat vooralsnog uit van een middenscenario

Tot slot stelde [redacted] voor nog eens bij elkaar te komen in kleinere setting [redacted] om de voortgang van dit traject te bespreken en helder te krijgen waar vanuit [redacted] de knelpunten nu precies zitten. Leek mij prima, heb alleen wel gezegd dat we dan de managementsamenvatting van Rebel Group afwachten, dan kunnen we die gelijk meenemen.

[redacted] vul jij mij aan waar ik iets gemist heb? Dank.

Groeten,

5

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 8 juli 2011 15:38
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Toerekening infrastructuur OS

Ha,

opvallend is dat de toerekening in de opties 1a t/m 2b niet veel verschilt. Alleen optie 3 wijkt af. Maar voordat we daar conclusies over trekken, eerst maar meer duidelijkheid over de saldering tussen baten en kosten (die zo te zien nu plaatsvindt) en over contante bedragen en niet-contante bedragen (is nu niet geheel duidelijk). Lijkt me daarom goed om eerst Rebel de volgende vragen te stellen

Vraag 1: kan worden aangegeven welke bedragen contant zijn gemaakt en welke niet?

- Zijn de investeringsbedragen op blz. 2 contant gemaakt of betreffen ze het zichtjaar waarin de investeringen moeten worden gedaan?
- Idem voor de bedragen onder opties 1a, 1b, 2a, 2b, 3: zijn dit bedragen voor zichtjaren of zijn het contant gemaakte bedragen?

Vraag 2: hoe zijn de kosten van vervroeging precies berekend? Dit betreft opties 1a en 1b.

Vraag 3: het lijkt erop dat de baten en de kosten bij de toerekening al zijn gesaldeerd. Klopt dit? Zo ja, dan graag de toegerekende kosten en de baten apart in beeld brengen en pas later salderen.

Verdere gedachten:

- In de MKBA wil je graag een redelijke schatting van de kosten van infra die je zonder organisatie van de OS niet of pas later zou aanleggen.

- [redacted]
- Het lijkt ook niet handig om per project een uitspraak te doen over de vraag of dat specifieke project wel of niet doorgaat.

- [redacted]
- Als er sprake is van vervroeging, lijkt een B/K-verhouding van 0,9 wel te verdedigen. Door vervroeging verslechtert de verhouding, zo kan de redenering zijn.
 - Als er geen sprake is van vervroeging, is een B/K-verhouding < 1 [redacted] ws. onhandig. Het is onduidelijk waarom een rationale overheid deze projecten zou uitvoeren, terwijl ze welvaartsverlagend zijn (al kan het wel waar zijn dat in de praktijk de overheid welvaartsverlagende projecten uitvoert). De redenering zou dan nog kunnen zijn, dat ondanks een B/K-verhouding < 1 het project wordt uitgevoerd, omdat de OS er voor kunnen zorgen dat het totaalplaatje toch positief is. Maar we weten dat het laatste niet het geval is.
 - Een B/K-verhouding > 1 is alleen rationeel verenigbaar met het scenario dat alles ook zonder de OS wel wordt aangelegd.
 - Een middenweg indien er niet wordt vervroegd is een B/K-ratio van 1: (gemiddeld genomen) zijn baten en kosten in evenwicht.
 - In het scenario "alles wordt op tijd aangelegd" is de ratio irrelevant voor het saldo en voor de toe te rekenen kosten (want nulalternatief=projectalternatief en toe te rekenen kosten = 0). Een ratio hoeft hier dus niet eens te worden genoemd.
 - Met het scenario "niets wordt aangelegd" (alles toerekenen) is een ratio van 1 verenigbaar, maar het lijkt niet helemaal logisch. Want waarom wordt er geen enkel project aangelegd, indien geen enkel project de welvaart verlaagt?

[redacted] Voor de kosten maakt het niet uit (als je niet meteen saldeert met de baten, tenminste!), alleen voor het saldo; wat dat betreft geeft 0,9 een (klein) strategisch voordeel dat het saldo toch lager uitvalt.

Tot slot: feitelijk gaat het hier om scenario-analyse. Meestal gaat het dan om economische groei-scenario's, maar in dit geval om beleidsscenario's. Scenario's stel je op als je niet weet hoe de wereld er gaat uitzien; verschillende scenario's horen eigenlijk gelijkwaardig aan elkaar te worden gepresenteerd. Maar (1) meestal wordt een soort van middenscenario in de centrale analyse gepresenteerd; en (2) we weten eigenlijk wel dat de kans dat de extreme scenario's zich gaan voordoen kleiner is (want niets toerekenen is niet realistisch, en alles toerekenen ook niet). Een redelijke oplossing lijkt dan om het 'gemiddelde' scenario in de centrale analyse te presenteren, en de twee extremen in de gevoeligheidsanalyse. Voor de presentatie is het verder raadzaam dat de twee extremen ook in de samenvatting, conclusies en centrale tabellen terechtkomen.

Tot zover,

groet

Van:

Verzonden: vrijdag 8 juli 2011 13:32

Aan:

Onderwerp: FW: Toerekening Infrastructuur OS

Hoi

In het kader van de Olympische zou je een blik kunnen werpen op bijgevoegd memo?

Rebel heeft een aantal scenario's uitgewerkt voor toerekening kosten Infrastructuur. Dit nav ons commentaar tijdens de vorige vergadering.

Ik hoor wel hoe je er over denkt en andere opmerkingen.

Dank,

Van:

Verzonden: donderdag 7 juli 2011 16:48

Aan:

CC:

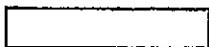
Onderwerp: Toerekening Infrastructuur

Dag

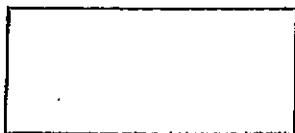
In de vorige bijeenkomst van de VMKB begeleidingsgroep hebben we besproken dat Rebel een paar opties voor de toerekening van "OS structurele" infrastructuur doorrekent, en met een voorstel komt. Bijgaand die doorrekening. Ik stuur het eerst even aan jou, omdat we hierbij ook ingaan op jouw voorstel. Je ziet in de memo dat ons voorstel is om methodologisch aan te sluiten bij jouw voorstel (middelen tussen helemaal wel toerekenen en helemaal niet toerekenen), maar dat we dit qua B/C ratio iets "conservatiever" willen invullen (0,9 ipv 1).

Wellicht kunnen we morgen even hierover bellen?

Groeten

RebelGroup Advisory bv
Wijnhaven 3-0
3031 WG Rotterdam

www.rebelgroup.com/advisory/nl

disclaimer: www.rebelgroup.com

REBEL

6

[Redacted]

Van: [Redacted]
Verzonden: vrijdag 8 juli 2011 17:09
Aan: [Redacted]
Onderwerp: RE: Verslag begeleidingsgroep 1 juni jl.

Kijk, daar is het!

- "Het verdelingsvraagstuk is belangrijk voor de besluitvorming bij de overheid: welk deel van de kosten / baten komt bij de overheid terecht? Dit zal als onderwerp in het rapport genoemd worden, maar voor een inhoudelijke analyse is nog te weinig bekend." [...] "Het verdelingsvraagstuk wordt kwalitatief geadresseerd."

Groet

[Redacted]

Van: [Redacted] minvws.nl

Verzonden: vrijdag 8 juli 2011 13:12

Aan: [Redacted]

CC: [Redacted]

Onderwerp: Verslag begeleidingsgroep 1 juni jl.

Beste allen,

Hierbij stuur ik jullie mede namens RebelGroup het verslag van de begeleidingsgroep van 1 juni jl. Op dit moment werkt RebelGroup aan een nieuwe managementsamenvatting, waarin de laatste inzichten t.a.v. de omgang met OS-structurele infrastructuur wordt verwerkt. Binnenkort sturen we jullie de laatste versie van de VMKB rapportage, alsmede een planning voor de komende periode.

Met vriendelijke groet,

[Redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

7

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: maandag 11 juli 2011 18:12
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Toerekening infrastructuur

Hoi [redacted]

Dank nog voor het stuk. [redacted]

Een aantal vragen nog [redacted]

- Zijn investeringsbedragen en de bedragen onder de verschillende opties contant gemaakt?
- Hoe zijn de kosten van vervroeging precies berekend? Als je voor optie 2a gaat zou je dit m.i. kunnen uitleggen door aan te geven een gemiddelde te hebben genomen van helemaal wel vs helemaal niet
- Klopt het dat de kosten bij de toerekening al zijn gesaldeerd? Zo ja, dan zouden wij de kosten/baten liever ook uitgesplitst zien.

[redacted]
Vwb weergave. Presentatie van het gemiddelde scenario in de analyse lijkt ons goed, maar de 2 extremen die hieraan ten grondslag liggen zullen ook hun plek moeten krijgen in het rapport (bijv. in de gevoeligheidsanalyse, maar ook in samenvatting en conclusie). Ondanks dat we weten dat de 2 extremen niet realistisch zijn, is het denk ik belangrijk wel weer te geven hoe je aan een gemiddelde bent gekomen en te motiveren waarom deze keuze is gemaakt.

Ik hoop dat het duidelijk is. Anders kun je altijd nog bellen. Ik heb morgenochtend nog geen afspraken staan, dus als het goed is telefonisch bereikbaar.

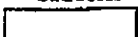
Groeten,

Ps. Nog een praktische vraag. Heb je nog een digitale versie van het concept rapport voor mij? Ik kan hem hier in het archief niet vinden. Dank!

Van: [redacted] Rebelgroup.com]
Verzonden: vrijdag 8 juli 2011 17:24
Aan: [redacted]
Onderwerp: Re: Toerekening infrastructuur

Ok, geen probleem. Tot maandag!
Fijn weekend!
Groeten

Sent from my iPhone

On 8 Jul 2011, at 17:19, [redacted] <[redacted]@minfin.nl> wrote:

Hoi [redacted]

Excuses voor de late reactie. Ik bel je hier maandagochtend over terug, omdat ik nog iets meer tijd wil nemen om het stuk goed te beoordelen.

Groeten,

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@Rebelgroup.com>

Verzonden: donderdag 7 juli 2011 16:48

Aan: [redacted]

CC: [redacted]

Onderwerp: Toerekening infrastructuur

Dag [redacted]

In de vorige bijeenkomst van de VMKB begeleidingsgroep hebben we besproken dat Rebel een paar opties voor de toerekening van "OS structurele" infrastructuur doorrekent, en met een voorstel komt. Bijgaand die doorrekening. Ik stuur het eerst even aan jou, omdat we hierbij ook ingaan op jouw voorstel. Je ziet in de memo dat ons voorstel is om methodologisch aan te sluiten bij jouw voorstel (middelen tussen helemaal wel toerekenen en helemaal niet toerekenen), maar dat we dit qua B/C ratio iets "conservatiever" willen invullen (0,9 ipv 1).

Wellicht kunnen we morgen even hierover bellen?

Groeten

[redacted]

[redacted]

1 2

RebelGroup Advisory bv
Wijnhaven 3-0
3011 WG Rotterdam

www.rebelgroup.com/advisory/nl

disclaimer: www.rebelgroup.com

8

Van:
 Verzonden: woensdag 13 juli 2011 11:22
 Aan:
 Onderwerp: RE: Toerekening Infrastructuur

Zou het idd. als tabel voorstellen, en check op optie 1, wellicht is dit nog iets duidelijker:

Variant	CapEx bouw	Kosten incl. B&O (CW 2020) = toerekenbare kosten bij scenario "niets wordt aangelegd"	Baten bij B/C ratio van 0,9 (CW 2020) = toerekenbare baten bij scenario "niets wordt aangelegd"	Saldo (NCW) bij scenario "niets wordt aangelegd"	Kosten, baten en saldo bij scenario "alles wordt tijdig aangelegd"	Toerekenbare kosten gemiddeld over de twee scenario's (CW)	Toerekenbare baten gemiddeld over de twee scenario's (CW)	
		A	B	C=B-A	D	$E=(A+D)/2$	$F=(B+D)/2$	
IJ-Spelen	293,5	313,5	255,5	-58	0			
Amstelspelen	293,5	313,5	255,5	-58	0			
Stadsspelen	3.628,5	3.876	3.158,5	-717,5	0			
Deltaspelen	3.932,5	4.201	3.423	-777,5	0			
Randstadsspelen	2.948,5	3.149	2.566,5	-583	0			

Waarbij we moeten opletten dat ze in andere tabellen dan niet alleen de saldi C, D en G opnemen, maar ook de achterliggende kosten- en batengetalen.

Nu ik toch bezig ben:

		Scenario: niets wordt aangelegd			Scenario: alles wordt tijdig aangelegd	Gemiddeld over de twee scenario's		
Variant	CapEx bouw	Kosten incl. B&O (CW 2020) = toerekenbare kosten	Baten bij B/C ratio van 0,9 (CW 2020) = toerekenbare baten	Saldo (NCW) bij scenario "niets wordt aangelegd"	Kosten, baten en saldo bij scenario "alles wordt tijdig aangelegd"	Toerekenbare kosten (CW)	Toerekenbare baten (CW)	Saldo (NCW)
		A	B	C=B-A	D	$E=(A+D)/2$	$F=(B+D)/2$	G
IJ-Spelen	293,5	313,5	255,5	-58	0			
Amstelspelen	293,5	313,5	255,5	-58	0			
Stadsspelen	3.628,5	3.876	3.158,5	-717,5	0			
Deltaspelen	3.932,5	4.201	3.423	-777,5	0			
Randstadsspelen	2.948,5	3.149	2.566,5	-583	0			-2

Groet

Van:
 Verzonden: dinsdag 12 juli 2011 18:07
 Aan:
 Onderwerp: RE: Toerekening Infrastructuur

Ha

Wilde nog bij je langslopen maar werd even opgehouden een deur (of 2) eerder dus morgen doe ik nog een poging.

Anyway, ik stel voor het volgende aan Rebel te mailen:

- Kolom C een andere titel, namelijk: Saldo toerekenbare kosten versus toerekenbare baten
- Kolom E een andere titel, bijvoorbeeld: Saldo toerekenbare kosten versus toerekenbare baten "scenario midden". Logischerwijs verdient het "scenario midden" dan nog een weergave van 2 extra kolommen, namelijk de kolommen toegerekende kosten "scenario midden" versus de toegerekende baten "scenario midden".
- Check of ze optie 1 niet meer gaan weergeven in het rapport

Of, bedenk ik me nu, is het handiger een voorbeeld tabel aan ze te mailen met de kolommen B2 en A2 toegevoegd, zoals hieronder?

Variant	CapEx bouw	Kosten incl. B&O (NCW 2020)	Kosten bij gemiddeld scenario bij B/C ratio van 0,9	Baten bij B/C ratio van 0,9 (NCW 2020)	Baten bij gemiddeld scenario bij B/C ratio van 0,9	Saldo toerekenbare kosten versus toerekenbare baten	Toerekenbare kosten bij optie "helemaal niet toerekenen"	Saldo toerekenbare kosten minus toerekenbare baten "gemiddeld scenario"
		A	A2	B	B2	C=B-A	D	E=A2-B2
IJ-Spelen	293,5	313,5		255,5		-58	0	-29
Amstelspelen	293,5	313,5		255,5		-58	0	-29
Stadsspelen	3.628,5	3.876		3.158,5		-717,5	0	-359
Deltaspelen	3.932,5	4.201		3.423		-777,5	0	-389
Randstadspelen	2.948,5	3.149		2.566,5		-583	0	-291,5

Ik hoor het wel van je.

Groeten,

Van: [Redacted]
Verzonden: dinsdag 12 juli 2011 16:51

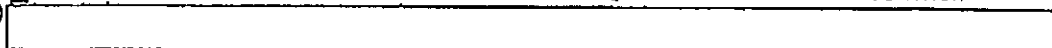
Aan: [Redacted]

Onderwerp: RE: Toerekening Infrastructuur

Ha [Redacted]

tsja, helemaal tevreden ben ik niet:

- kolom C=B-A heeft als titel "saldo en toerekenbare kosten..." Ons punt is nu juist dat de toerekenbare kosten al in kolom A staan. Kolom C betreft een saldo. Net als kolom E. Wat Rebel ws. gaat doen, is het saldo uit kolom E in een totaaltabel zetten. Wat wij juist willen, is in die totaaltabel toerekenbare kosten (A/2) aan de kostenkant en toerekenbare baten (B/2) aan de batenkant. Dit heeft als voordeel dat in de totaaltabel de kosten duidelijker naar voren komen (en als nadeel dat in die tabel meer opvalt dat de infra niet uitkan).
- -> wat mij betreft communiceren we nu al dat in onderstaande tabel saldo en toerekenbare kosten (kolom C) niet door elkaar moeten worden gehaald, en dat we in de totaaltabellen niet alleen het saldo willen zien (E), maar ook de achterliggende kosten en baten. Je krijgt dan: saldo Infra = E = toerekenbare baten B/2 minus toerekenbare kosten A/2.
- er is geen antwoord gegeven op de vraag hoe de kosten van vervroeging precies zijn berekend (optie 1). Dit is relevant omdat volgens Rebel de toerekenbare saldi bij vervroeging lager liggen (d.w.z. 'hogere kosten') dan bij een gemiddelde van volledig en helemaal niet toerekenen (optie 2)

- > vraag is hoe relevant dit is: gaat Rebel optie 1 nog presenteren in het rapport? Staat deze optie nog open? **Indien ja, dan zouden we dus willen weten hoe e.e.a. is berekend, incl. desalderingen.** Indien nee, dan maakt het m.i. niet veel uit.

Groet:

Van:
 Verzonden: dinsdag 12 juli 2011 10:37
 Aan:
 Onderwerp: FW: Toerekening Infrastructuur

Hoi

Heb de opmerkingen/vragen naar Rebelgroep gestuurd. Nu hebben ze deze tabel gestuurd. Ik heb net nog even gebeld over hoe ze nu aan het getal in kolom B komen. De baten zijn nl. niet gelijk aan kosten*0,9. Dat getal ligt lager omdat er o.a. vanuit gegaan wordt dat tijdens de bouwjaren (dus tot 2028) er nog geen baten zijn en dat de baten tot het basisjaar 2036 iets minder zijn dan in de toekomst.

Rebelgroep gaat ilg het memo aanpassen met onderstaande tabel en toelichting en dan komt het nog eens langs. Dan is er dus ruimte voor nog een ronde commentaar.

Kun jij hiermee leven?

Groeten,

Van:
 Verzonden: dinsdag 12 juli 2011 9:50
 Aan:
 Onderwerp: RE: Toerekening Infrastructuur

Hoi

Om te beginnen: dank voor je reactie! Ik heb even naar jouw vragen gekeken, en als ik het goed begrijp is vooral transparantie erg belangrijk. Daarover zijn we het denk ik ook helemaal met elkaar eens. Ik heb geprobeerd n.a.v. jouw opmerkingen een tabel op te stellen, waarin alle cijfers genoemd worden. Deze tabel zouden we dan in de management samenvatting en in de hoofdtekst kunnen opnemen:

Variant	CapEx bouw	Kosten incl. B&O (NCW 2020)	Baten bij B/C ratio van 0,9 (NCW 2020)	Saldo en toerekenbare kosten bij optie "helemaal toerekenen"	Toerekenbare kosten bij optie "helemaal niet toerekenen"	Toerekenbaar saldo
		A	B	C=B-A	D	E=(C+D)/2
IJ-Spelen	293,5	313,5	255,5	-58	0	-29
Amstelspelen	293,5	313,5	255,5	-58	0	-29
Stadsspelen	3.628,5	3.876	3.158,5	-717,5	0	-359
Deltaspelen	3.932,5	4.201	3.423	-777,5	0	-389
Randstadspelen	2.948,5	3.149	2.566,5	-583	0	-291,5

In de tabel zie je in de kolom "CapEx bouw" de bouwkosten zoals ze door DHV zijn aangeleverd. Daar hebben we vervolgens 2% per jaar voor beheer en onderhoud bij opgeteld, en de som netto contant gemaakt (kolom A). Daarom is de NCW hoger dan de CapEx.

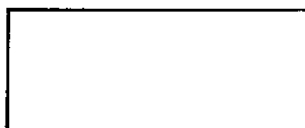
Volgens mij zijn in deze tabel alle relevante cijfers genoemd, namelijk (1) de investeringskosten uit zicht van de overheid, (2) de baten, (3) het toerekenbare saldo van beide "extreme" opties en (4) het saldo dat we uiteindelijk echt toerekenen. In de tekst rondom de tabel leggen we in de rapportage natuurlijk de methodiek uit, en zeggen we iets over de redenen waarom we hiervoor hebben gekozen.

Geeft zo'n tabel antwoord op jouw vragen en opmerkingen?

Groeten

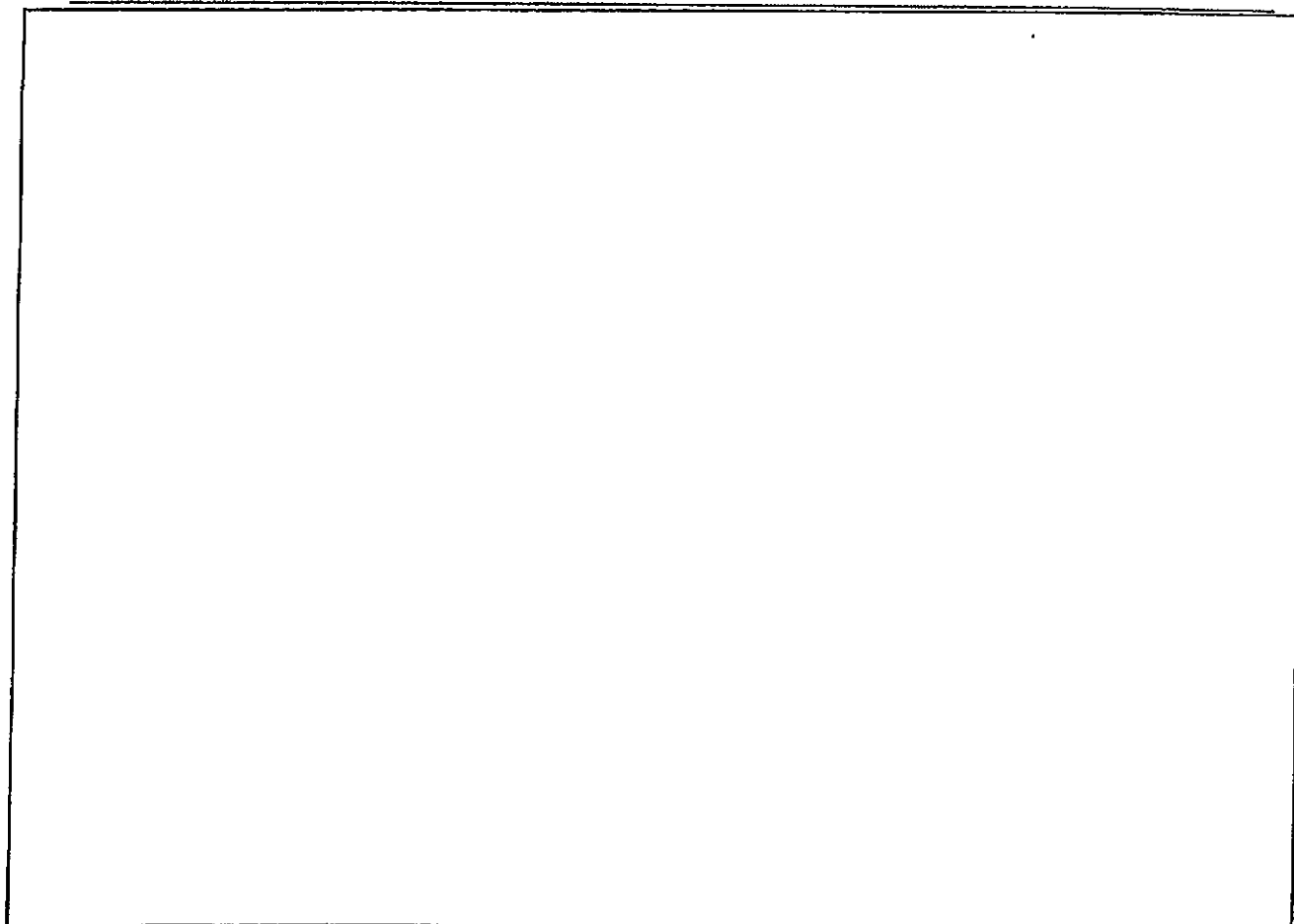
RebelGroup Advisory bv
Wijnhaven 3-0
3021 WG Rotterdam

www.rebelgroup.com/advisory/nl

disclaimer: www.rebelgroup.com

REBEL

9

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 13 juli 2011 11:56
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Toerekening infrastructuur

ah en geen optie 1 meer. ook duidelijk.

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 13 juli 2011 11:51
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Toerekening infrastructuur

Tabel wordt overgenomen

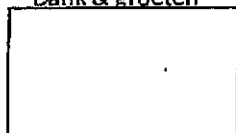
Van: [redacted] [Rebelgroup.com]
Verzonden: woensdag 13 juli 2011 11:48
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Toerekening infrastructuur

Hoi [redacted]

Ik denk dat de vervroegingsoptie inderdaad niet meer terugkomt in het rapport. Misschien (maar dat weet ik nog niet) in een bijzin of voetnoot waarin we uitleggen dat ook andere methoden denkbaar zijn; maar als we te veel aandacht besteden aan een optie die we uiteindelijk niet hebben gekozen, dan kan dat voor de lezer verwarrend zijn.

Jouw toevoeging in de tabel vind ik prima, dat maakt het nog een stuk duidelijker. Dus wat mij betreft nemen we dat zo over.

Dank & groeten

RebelGroup Advisory bv
Wijnhaven 3-0
3011 WG Rotterdam

www.rebelgroup.com/advisory/nl

disclaimer: www.rebelgroup.com

REBEL

From: [redacted] [minfin.nl]
Sent: woensdag 13 juli 2011 11:39
To: [redacted]
Subject: RE: Toerekening infrastructuur

Hoi [redacted]

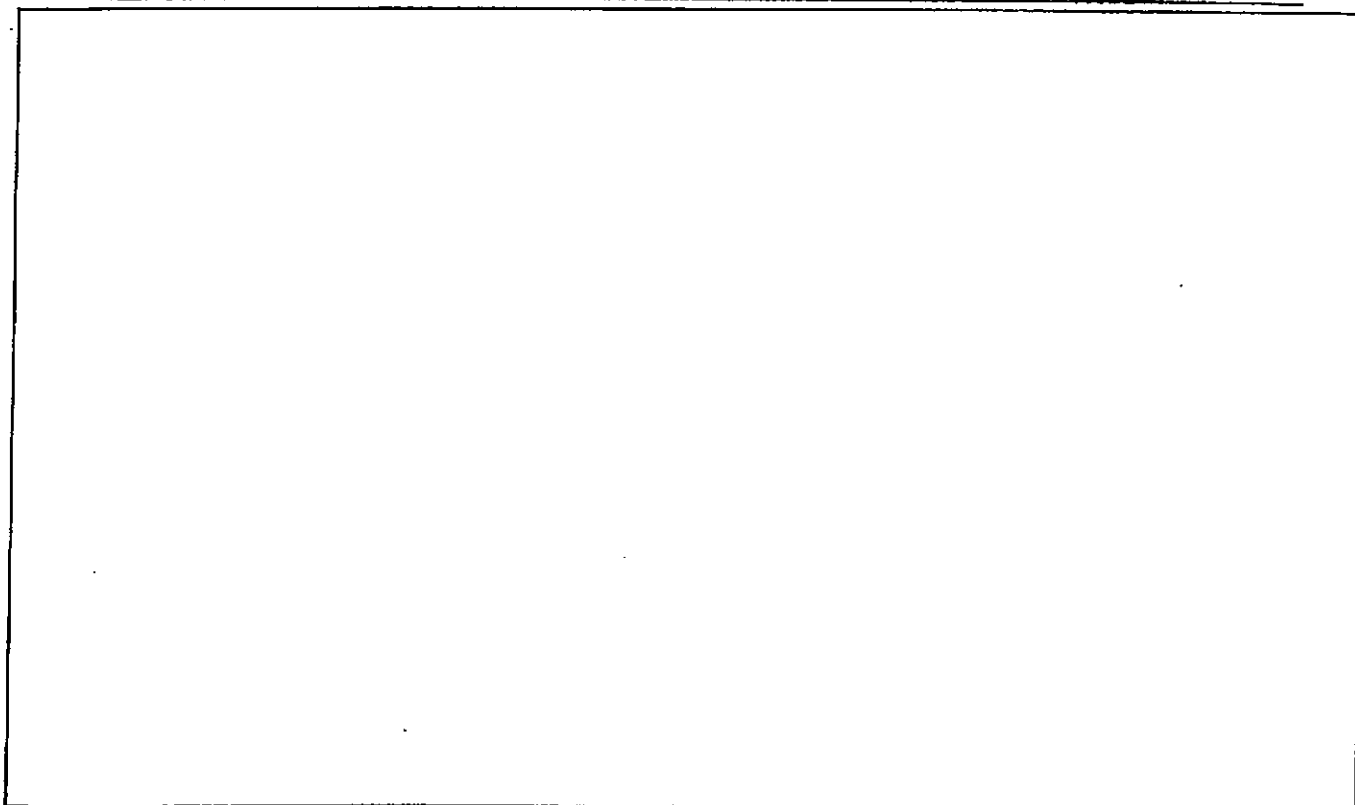
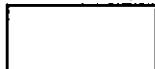
Er zijn nog een tweetal vragen opgeborend sinds gisteren.

- Betekent de keuze voor scenario 2a dat de optie 1 (vervroegen) niet meer terugkomt in het rapport?
- Tabel doorrekening scenario 2a aanvullen met het volledige plaatje "gemiddeld over 2 scenario's", waarbij je dus de toerekenbare kosten versus toerekenbare baten uitsplitst en vervolgens het saldo weergeeft. Op deze manier maak je ook bij het scenario dat het meest in het oog springt voor de lezer het onderscheid tussen kosten en baten transparant (en voorkom je dat er verwarring gaat ontstaan over het saldo vs. toerekenbare kosten).

Variant	CapEx bouw	Scenario: niets wordt aangelegd			Scenario: alles wordt tijdig aangelegd	Gemiddeld over de twee scenario's			Saldo (N)
		Kosten incl. B&O (CW 2020) = toerekenbare kosten	Baten bij B/C ratio van 0,9 (CW 2020) = toerekenbare baten	Saldo (NCW) bij scenario "niets wordt aangelegd"	Kosten, baten en saldo bij scenario "alles wordt tijdig aangelegd"	Toerekenbare kosten (CW)	Toerekenbare baten (CW)		
		A	B	C=B-A	D	E=(A+D)/2	F=(B+D)/2		G=C-F
II-Spelen	293,5	313,5	255,5	-58	0				-
Amstelspelen	293,5	313,5	255,5	-58	0				-
Stadsspelen	3.628,5	3.876	3.158,5	-717,5	0				-
Deltaspelen	3.932,5	4.201	3.423	-777,5	0				-
Randstadspelen	2.948,5	3.149	2.566,5	-583	0				-2

Ik hoop dat je het nog kunt verwerken.

Groeten,

10

Van: [redacted]
 Verzonden: donderdag 21 juli 2011 9:27
 Aan: [redacted]
 Onderwerp: RE: VMKB rapportage: OS Structureel

Dank [redacted]

Van: [redacted]
 Verzonden: donderdag 21 juli 2011 9:26
 Aan: [redacted]
 CC: [redacted]
 Onderwerp: RE: VMKB rapportage: OS Structureel

Allen,

Voor de duidelijkheid: we hebben nu de volgende tabel opgenomen in de conceptrapportage. Hierin zijn, inderdaad zoals eerder afgesproken, ook de kosten en baten per scenario opgenomen (kolom A, B en D), niet alleen de gesaldeerde bedragen.

Variant	CapEx bouw	Geen enkel project is gerealiseerd			Ieder project is gerealiseerd	Gemiddelde waarden		
		Kosten Incl. B&O (CW 2020) = toerekenbare kosten	Baten bij B/C ratio van 0,9 (CW 2020) = toerekenbare baten	Saldo (NCW) bij scenario "niets wordt aangelegd"		Toerekenbare kosten (CW)	Toerekenbare baten (CW)	Saldo (NCW)
		A	B	C=B-A	D	E=(A+D)/2	F=(B+D)/2	G=F-E
II-Spelen	294	314	256	-58	0	157	128	-29
Amstelspelen	294	314	256	-58	0	157	128	-29
Stadsspelen	3.629	3.876	3.159	-718	0	1.938	1.580	-358
Delta-spelen	3.933	4.201	3.424	-778	0	2.101	1.712	-389
Randstadspelen	2.949	3.149	2.567	-583	0	1.575	1.284	-291

In de rapportage noemen we deze benadering niet meer "meest realistisch" o.i.d., maar schrijven we het volgende: "Omdat we nog niet precies weten welke projecten wel en welke niet worden gerealiseerd, rekenen we in deze VMKB de gemiddelde waarde van beide scenario's toe aan de Spelen."

Ik hoop dat dit een verduidelijkt.

Groeten

[redacted]
RebelGroup Advisory bv
Wijnhaven 3-0
3011 WG Rotterdam

[redacted]
www.rebelgroup.com/advisory/nl

disclaimer: www.rebelgroup.com

REBEL

From: [redacted]@minfin.nl]

Sent: donderdag 21 juli 2011 9:17

To: [redacted]

Cc: [redacted]

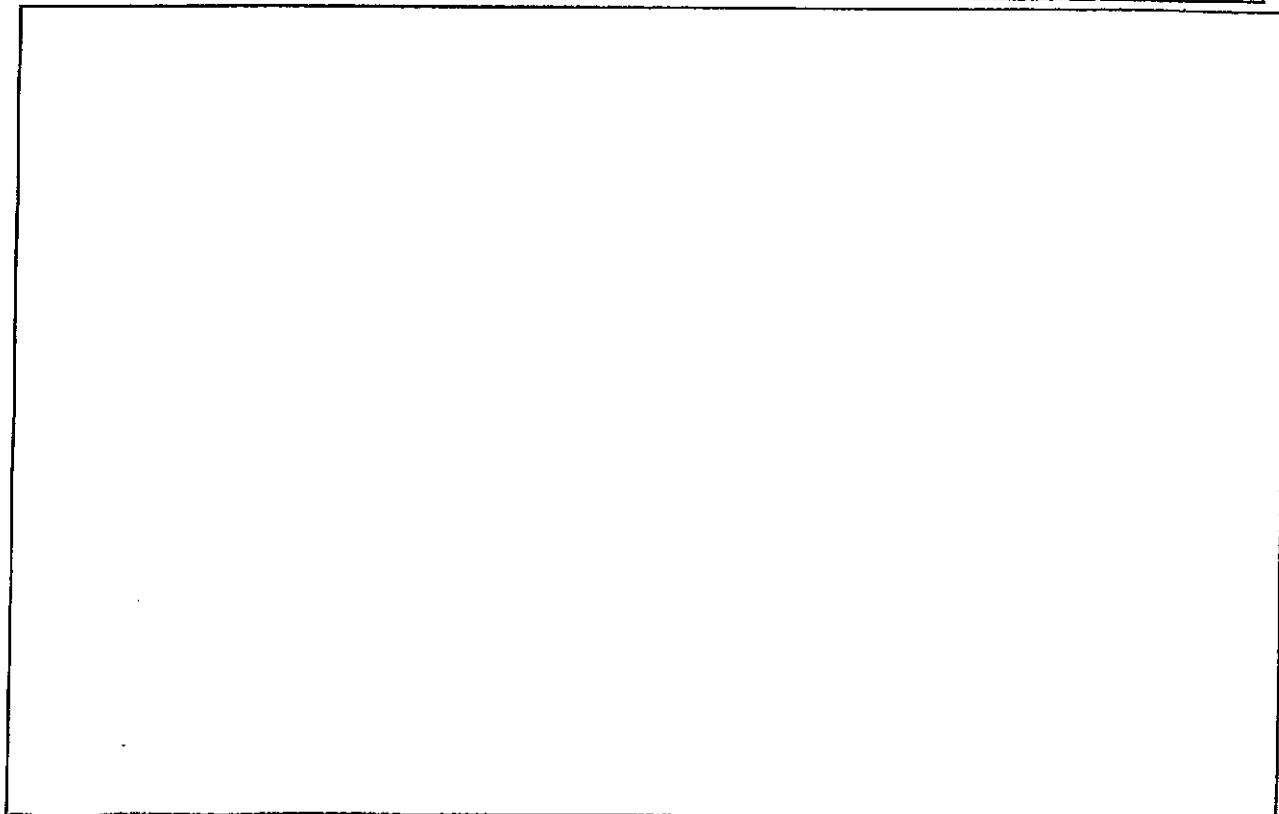
Subject: RE: VMKB rapportage: OS Structureel

Goedemorgen,

Zoals eerder richting Rebel aangegeven ondersteunen wij [redacted] punten dat scenario's slechts scenario's zijn en dat de kosten en baten gesplitst weergegeven dienen te worden (geen tussentijdse salderingen). Dit geldt ook voor het gemiddelde van de 2 uiterste scenario's. Daarom nog een vraag aan Rebel: nu wordt het gemiddelde scenario op p. 2 van het voorstel alleen nog gesaldeerd weergegeven (kolom E), terwijl de afspraak toch was het gemiddeld scenario ook uit te splitsen in toerekenbare kosten en toerekenbare baten?

Groeten,

[redacted]

11

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 28 juli 2011 14:25
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Punten voor maandag

Dank, ik ga het allemaal samenvoegen (tot een 'nette' versie) en verzenden.

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 28 juli 2011 14:10
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Punten voor maandag

Ha,

Nog even de [redacted]

Big5 gaat niet over de 5 stadions maar de 5 grootste investeringen (p.24 halverwege) Staat bovenaan 24 zonder basketball met wielrennen, onderaan met basketball zonder wielrennen (excl hockey en andere indoor iig) [redacted]

RTL opsomming te vinden op
http://rtl.nl/actueel/rtlnieuws/binnenland/components/actueel/rtlnieuws/2011/07_juli/16/binnenland/olympische-spielen-nederland-kosten.xml

Bronnen:

The economics of staging the Olympics, Holger Preuss; *A Look at Olympic Costs*, Frank Zarnowski; *Cijfers Britse Lagerhuis: Olympische Spelen 2012: Verwachte Economische Impact voor Londen; Beijing Olympiad: Profit or Loss?* china.org.cn

[redacted]
Vraag me wel af bij de resultaten of dat allemaal netjes naar een zelfde prijspeil is omgerekend

Tot slot tekstvoorstel ohgv neveneffecten en prijskaartje om deze te realiseren:
p4 regel 15. ...die Olympische effecten, deze effecten compenseren mogelijk (deels) het negatieve saldo van verwachting -1,5 à -2,3mld.
p6 regel 19. ...de Spelen, dit compenseert mogelijk het negatieve saldo van verwachting -2mld.
p10 regel 4. ...industrie, hierdoor wordt het verwachte negatieve saldo van -2mld. mogelijk deels verbeterd.

[redacted]
Groet,
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 27 juli 2011 19:47
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Punten voor maandag

Hoi,

hierbij mijn punten op een rij [redacted] deze kun je gebruiken voor een eerste reactie via mail (en/of telefoon) en verder voor de bespreking maandag. Ik heb vandaag geen tijd gehad om een nette, 'externe' versie van deze punten te typen. Desgewenst kan ik morgen de hoofdpunten op de mail zetten richting Rebel/VWS.

Ik heb nu ook de planning in Word bekeken, die was me eerder ontgaan, daarin staat tevens dat er zonnig nog een bijeenkomst met de begie komt, rond 31/8, na finalisering rapport door Rebel. Ook staat het schrijven van de concept kabinetsreactie door VWS en I&M erin, nl. t/m deze week.

Proces:

- (zsm) woe 31/8 géén "concept kabinetsreactie doorspreken", maar (bijv.) een bijeenkomst over wat volgens betrokkenen de resultaten v/h onderzoek kunnen betekenen voor het vervolgtraject (old) (kan input zijn voor kabinetsreactie). (Ook in de planning in Word staat vermeld 'bespreken concept kabinetsreactie')

o

- hoe zijn wij betrokken bij (concept-)kabinetsreactie? Pas op 11/8 bij wg OP? houd jij dit in de gaten?
- wat wordt bedoeld met persoonlijke toelichting Rebel; moeten wij betrokken zijn daarbij?

Rapport

Belangrijkste vraag: komen saldo (het negatieve resultaat) en (separaat) kosten en baten nu goed genoeg naar voren?

- managementsamenvatting: **NEEN**.
 - o Eerste blz., "Conclusie". Slechts in de eerste zin van de tweede alinea staat dat de OS NL ws meer geld kost dan oplevert. De rest van de "Conclusie" is gewijd aan dat het niet onmogelijk is de OS te organiseren met een positieve waarde, aan kostenbesparingen, optimalisaties, positieve neveneffecten Olympische effecten enz. Het negatieve saldo staat hier niet genoemd, laat staan separaat de kosten of een tabel.
 - o Pas v.a. de vijfde blz. van de samenvatting (blz. 8) volgen bedragen. Maar dan nog alleen de afzonderlijke kosten- en batenposten, en nog niet het totaal aan kosten, bijvoorbeeld. Eerst moet je door een passage over Olympische Effecten heen (blz. 9/10) en pas op blz. 10/11 is er eindelijk een tabel. Dat betreft alleen de base case en alleen de NCW, de kosten en baten worden simpelweg in de tabel niet separaat benoemd, noch als totaal, noch uitgesplitst naar posten. Ook in de tekst bij de tabel niet. (Verwarrend genoeg noemt de tekst eerst bedragen zonder rekening te houden met de toerekening van "OS-structurele infra", voor de situatie met toerekening worden geen bedragen voor worst en best case vermeld.)
 - o Wat je wil is een tabel als die op blz. 10, maar dan niet alleen de NCW maar gewoon de batenposten, de kostenposten, de totalen daarvan en dan pas het saldo. In plaats daarvan volgt op blz. 12 een tabel met toerekenbare kosten, specifiek voor de OS-structurele maatregelen. Dit is een managementsamenvatting; hoe dat precies zit met de toerekening van infra past wellicht beter in een bijlage of verwijzing naar hoofdttekst. Afbeelding IV zou ik daarom in de hoofdttekst laten, en niet in de samenvatting zetten.
 - o In de samenvatting speelt dus nog steeds het probleem van saldering van baten met kosten. In de tabel alleen de NCW en geen aparte baten en kosten. Maar ook: in voetnoot 1 alwéér een saldering. Niet: toerekenbare kosten 100.000 euro, maar: kosten 400.000 euro, baten 300.000 euro, saldo -100.000 euro.
- h7 conclusies: **NEEN**. Hier speelt eveneens het probleem van salderingen (voetnoot 60 = voetnoot 1). (Hoeveel hoger zijn de werkelijke kosten dan eigenlijk???) Een totaal tabel komt hier in het geheel niet voor. In de tekst staat nog wel vermeld de NCW zonder rekening te houden met OS-structurele infra, maar niet met rekening te houden daarmee, en geen totalen aan kosten (en baten). Afbeelding 8 op blz. 110. De suggestie wordt gewekt dat PM-posten de uitslag naar NCW=0 brengen!
- overig:
 - o h4 over niet-locatie-specifieke kosten en baten bevat wel een overzichtstabel (blz. 40-41), maar die is alleen in lopende bedragen, niet ook in CW. Het gekke is dat in deze tabel sommige posten juist tévéél uit elkaar worden getrokken. Bijv. baten van toerisme en dan apart correctie weglek daarop. Dát soort posten kun je dus wél meteen met elkaar salderen.
 - o h5 over locatie-afhankelijke kosten en baten. Op blz. 66 worden de saldi in de tekst genoemd, voor de base case, in- en exclusief OS-structurele infra, voor alle kosten en baten tezamen. Die saldi staan min of meer tevens in Afbeelding 2. Maar het totaal aan

kosten en het totaal aan baten is wederom niet vermeld, laat staan de posten. Worst en best case worden tevens vermeld. Hieruit wordt duidelijk dat het positieve saldo bij best case veel kleiner is dan het negatieve saldo in de worst case of zelfs het negatieve saldo in de base case. Dit ontbreekt in samenvatting en conclusies. De rest van de tabellen in h5 zijn gericht op het berekenen van gesaldeerde bedragen.

- o h6 Interpretatie: hier staat tabel 53 over toerekenbare kosten netjes en duidelijk in de hoofdtekst.

W.m.b. dan inzet m.b.t. saldo en kosten/baten:

In de samenvatting en in h7 **moeten** totalen aan kosten en baten worden vermeld, zowel in tekst als in tabellen, i.p.v. alleenaldi (NCW);

[redacted] zowel in de samenvatting en in h7 hoort een **tabel** met niet alleenaldi (NCW) totalen aan kosten en baten, maar **ook navon de afzonderlijke baten- en kostenposten**. meten een tabel op de eerste blz. zal wel op teveel Verzet stuiten. Oplossing: op de eerste blz. onder conclusies, hoort dat niet meten een tabel; maar **wel wordt toegevoegd het negatieve saldo bij de base case met OS structurele impact plus de daarbij horende totalen aan kosten en baten en eveneens de bepaling saldi het negatieve saldo bij best case veel kleiner is dan het negatieve saldo in de worst case of zelfs het negatieve saldo in de base case, met de bedragen die bij genoemd afbeelding in h7 moet er w.b. de toerekenbare figuren uit.**

De separaat gestuurde tabellen lijken qua opzet heel redelijk voor de presentatie en samenvatting van batenposten, kostenposten enaldi. Ik snap alleen niet wat die * en ** er doen. (En er staan plots nieuwe termen in.) In de tabel horen *alleen additlonale en aan de OS toe te rekenen kosten en effecten* te staan, dus wat doen die * en ** daar? Bovendien komen dealdi niet overeen met de base case Incl. toerakening infral

Overige punten: Ik heb de rapportage verder slechts doorgebladderd deze keer, en het memo gelezen van Rebel waarin ze beschrijven wat ze met eerder commentaar hebben gedaan.

- samenvatting, blz. 11, als voorwaarde van een positieve waarde wordt genoemd "sturen op Olympische Effecten".
- In h4 wordt op blz. 59-65 (!!!) aandacht besteed aan "het Olympisch Effect".

- Ik snap niets van Afbeelding 5, blz. 104.

Tot zover...

Groe

[Redacted]

Van: [Redacted]
 Verzonden: donderdag 28 juli 2011 16:23
 Aan: [Redacted]
 CC: [Redacted]
 Onderwerp: opmerkingen tav concept rapport

Ha [Redacted]

Hierbij onze opmerkingen tav het conceptrapport van Rebel en het voorstel voor het verdere proces. Excuses voor de vertraging van een dag, maar we hebben het nog één keer grondig willen doornemen en gekeken of de voor ons belangrijkste vraag (wat kost het en wat levert het op) in voldoende mate wordt beantwoord. Hieronder onze bevindingen en nog een procedureel puntje over kabinetsreactie. Volgens mij zijn het geen nieuwe, voor jullie of Rebel onbekende punten, maar tot nog toe zijn eerder opmerkingen hierover blijkaar nog niet in het concept rapport geland.

Groeten en tot maandag,

[Redacted]

Proces kabinetsreactie:

- Hoe zit de planning precies in elkaar en hoe/wanneer wordt de begeleidingscommissie betrokken?
- Tav het voorstel om de kabinetsreactie met het veld door te spreken op 31/8. Het breed delen van een kabinetsreactie voordat deze door de MR is geweest is niet gebruikelijk en zouden we dan ook af willen raden. Meer voor de hand liggend zou zijn om de bespreking op 31/8 te gebruiken om het rapport te duiden. Geluiden hierover vanuit het veld kun je, mits de planning het toelaat en er iets in ziet, als input gebruiken voor de kabinetsreactie.
- Wat is precies de bedoeling van de "persoonlijke toelichting Rebel" bespreking?

Belangrijkste opmerkingen bij het concept rapport:

- Bij het lezen van het rapport (en dan met name de managementsamenvatting, want dat is wat iedereen leest) hebben we ons afgevraagd: komen de kosten en baten – en uiteindelijk het saldo – nu goed naar voren? Dit is immers het doel van een MKBA. Conclusie is dat o.i. dit nog steeds niet het geval is. Slechts 1 zin in de conclusie van de managementsamenvatting refereert aan hoge kosten en de mogelijk negatieve uitkomst. De rest van de conclusie gaat het over positieve neveneffecten, terwijl je allereerst zou verwachten enig inzicht te verkrijgen in kosten- en batenposten (omdat dat de kern van je onderzoek is). Conclusie: bijkomstigheden, dus neveneffecten, komen nu prominenter naar voren dan datgene waar het om draait (nl. wat kost het en wat levert het ons op). Dat zou omgekeerd moeten zijn.
- Bovenstaande brengt ons tot een belangrijk hangpunt: de tabel waarin de kosten en baten van de verschillende aan te leggen Olympische faciliteiten worden uitgesplitst. Deze tabel is wat ons betreft essentieel om op te nemen, omdat deze nu juist inzicht geeft in de kosten die je zult gaan maken versus baten die je eventueel kunt verwachten bij het organiseren van zo'n groot evenement. De voorbehouden (sterretjes in de tabel) kunnen er wat ons betreft uit en dit kun je ondervangen door een passage op te nemen dat eea nog aan onzekerheden onderhevig is/niet helemaal toe te rekenen is aan enz. enz. Dringend verzoek is deze tabel op te nemen in de managementsamenvatting.
- Ook de passage op biz. 10 onder het kopje "maatschappelijke kosten en baten van de Spelen" verdient een plek in de managementsamenvatting.

Belangrijkste aan te vullen punten / aan te passen in het rapport:

- In de samenvatting en in h7 *totalen aan kosten en baten* vermelden, zowel in tekst als in tabellen, i.p.v. alleen saldi (NCW).
- Zowel in de samenvatting en in h7 een tabel opnemen met niet alleen saldi (NCW), totalen aan kosten en baten, maar ook gewoon de afzonderlijke baten- en kostenposten.
- Dit kan bijvoorbeeld door op de eerste bladzijde van de managementsamenvatting het negatieve saldo toe te voegen (in de base case met OS-structurele infra en de daarbij horende totalen aan kosten en baten). Ook de bevinding dat het positieve saldo bij best case veel kleiner is dan het

negatieve saldo in de worst case of zelfs het negatieve saldo in de base case, met de bedragen erbij genoemd.

- Tabel met uitsplitsing kosten/baten per faciliteit opnemen.
- Afbeelding 8 in hoofdstuk 7 verwijderen (de twee onderste figuren).

Overige punten:

Managementsamenvatting

- Pas v.a. de vijfde blz. van de samenvatting (blz. 8) worden bedragen opgenomen. Maar dan nog alleen de afzonderlijke kosten- en batenposten, en nog niet het totaal aan kosten. Pas op pag. 10/11 volgt een tabel (na passage over Olympische Effecten). Dat betreft alleen de base case en alleen de NCW, de kosten en baten worden in de tabel niet separaat benoemd, noch als totaal, noch uitgesplitst naar posten. Ook in de tekst bij de tabel niet. (Verwarrend genoeg noemt de tekst eerst bedragen zonder rekening te houden met de toerekening van "OS-structurele infra", voor de situatie met toerekening worden geen bedragen voor worst en best case vermeld.)
- Een tabel als die op blz. 10 is goed, maar dan niet alleen de NCW maar gewoon de batenposten, de kostenposten, de totalen daarvan en dan pas het saldo. In plaats daarvan volgt op blz. 12 een tabel met toerekenbare kosten, specifiek voor de OS-structurele maatregelen. In dat licht is de opmerking van [] begrijpelijk. Dit is een managementsamenvatting; hoe het precies zit met de toerekening van infra past wellicht beter in een bijlage of verwijzing naar hoofdstuk. Afbeelding IV zou ik daarom in de hoofdtekst laten, en niet in de samenvatting zetten.
- In de samenvatting speelt nog steeds het probleem van saldering van baten met kosten. In de tabel alleen de NCW en geen aparte baten en kosten. Maar ook: In voetnoot 1 een saldering. Niet: toerekenbare kosten 100.000 euro, maar: kosten 400.000 euro, baten 300.000 euro, saldo - 100.000 euro.

Hoofdstuk 7 conclusies

- Wederom nog geen duidelijk beeld van kosten en baten. Dit is het bekende probleem van de salderingen (voetnoot 60 = voetnoot 1). Dit roept vragen op als: hoeveel hoger zijn de werkelijke kosten dan eigenlijk? Een totaaltabel komt hier in het geheel niet voor. In de tekst staat wel vermeld de NCW, alleen dan zonder rekening te houden met OS-structurele infra. Helaas geen vermelding met rekening te houden daarmee, en geen totalen aan kosten (en baten).
- Afbeelding op 8 op blz. 110 schrappen. Hiermee wordt de suggestie gewekt dat PM-posten de uitslag naar NCW=0 brengen. []

Hoofdstuk 4

- Niet-locatie-specifieke kosten en baten bevat wel een overzichtstabel (blz. 40-41), maar die is alleen in lopende bedragen, niet ook in CW. In deze tabel worden sommige posten juist teveel uit elkaar getrokken. Bijv. baten van toerisme en dan apart correctie weglek daarop. Dat soort posten kun je dus wel meteen met elkaar salderen.

Hoofdstuk 5

- Locatie-afhankelijke kosten en baten. Op blz. 66 worden de saldi in de tekst genoemd, voor de base case, in- en exclusief OS-structurele infra, voor alle kosten en baten tezamen. Die saldi staan min of meer tevens in Afbeelding 2. Maar het totaal aan kosten en het totaal aan baten is wederom niet vermeld, laat staan de posten. Worst en best case worden tevens vermeld. Hieruit wordt duidelijk dat het positieve saldo bij best case veel kleiner is dan het negatieve saldo in de worst case of zelfs het negatieve saldo in de base case. Dit ontbreekt in samenvatting en conclusies. De rest van de tabellen in h5 zijn gericht op het berekenen van gesaldeerde bedragen.

Hoofdstuk 6

- interpretatie: hier staat tabel 53 over toerekenbare kosten netjes en duidelijk in de hoofdtekst.

Tekstsuggesties ohgv neveneffecten en prijskaartje om deze te realiseren:

- p4 regel 15. ...die Olympische effecten, deze effecten compenseren mogelijk (deels) het negatieve saldo van verwachting -1,5 á -2,3mld.
- p6 regel 19. ...de Spelen, dit compenseert mogelijk het negatieve saldo van verwachting -2mld.
- p10 regel 4. ...industrie, hierdoor wordt het verwachte negatieve saldo van -2mld. mogelijk deels verbeterd.

13

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 9 augustus 2011 15:21
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Verslag VMKB bijeenkomst 1/8

Dank!

Van: [redacted] minvws.nl
Verzonden: dinsdag 9 augustus 2011 15:14
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Verslag VMKB bijeenkomst 1/8

Hoi [redacted]

Ik heb dit meteen nog even doorgegeven aan Rebel. De figuren kunnen er wat mij betreft ook uit.

Groeten, [redacted]

Van: [redacted] minfin.nl
Verzonden: dinsdag 9 augustus 2011 15:07
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Verslag VMKB bijeenkomst 1/8

Ha [redacted]

Nog een vraag tav het verslag en de door ons gemaakte punten tbv vorige vergadering:

- Afbeelding 8 in hoofdstuk 7 verwijderen (de twee onderste figuren p. 110).

Het is mij even onduidelijk of Rebel deze figuren inderdaad gaat verwijderen. Zou jij dat eens kunnen checken?

Alvast veel dank en tot morgen,

[redacted]

Van: [redacted] minvws.nl
Verzonden: woensdag 3 augustus 2011 13:43
Aan: [redacted]
CC: [redacted]

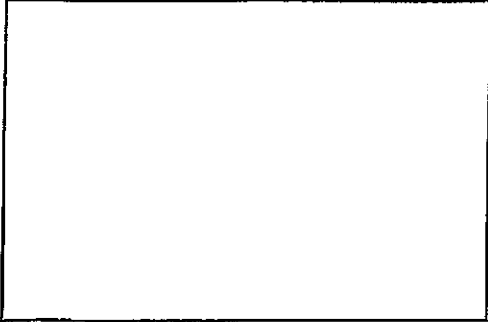
Onderwerp: Verslag VMKB bijeenkomst 1/8

Beste allen,

Hierbij stuur ik jullie het concept verslag van de VMKB bijeenkomst van maandag 1 augustus jl.

Mochten jullie nog vragen of opmerkingen hebben n.a.v. dit verslag dan hoor ik het graag,

Met vriendelijke groet,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

(14)

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 10 augustus 2011 14:38
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Concept kabinetsreactie

Idd mooi, benieuwd naar versie donderdag en de update reactie!

Groet,
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 10 augustus 2011 14:35
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Concept kabinetsreactie

Mooi dat de investeringen erin komen, dat is winst! [redacted]

Groet [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 10 augustus 2011 14:27
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Concept kabinetsreactie

Ha,

Korte terugkoppeling over bespreking kabinetsreactie VMWB Olympics.

Aparte vermelding investeringen komt er in. Verder algemene structuuropmmerkingen gemaakt en het verzoek of we een keer in het doc wat aanpassingen mogen doen. Dat mocht dus ze gaan ons een bewerkbaar bestand (ipv een pdfje) sturen. Dan kan ik al onze tekstuele opmerkingen in 1 keer verwerken.

Daarnaast hadden ze een presentatie gemaakt die ze willen gaan laten zien aan de brede begeleidingsgroep. Dat zag er ok uit [redacted]

[redacted] Ook in de presentatie zullen ze de belangrijkste kostenposten (investeringen) weer gaan geven.

Eind augustus is een interdepartementaal directeurenoverleg gepland, waarin de kabinetsreactie terug gaat komen. Daarna (in sept) gaat deze pas richting CZWO en verder. Dus wat dat betreft hebben we nog even.

Donderdag komt er een nieuwe versie van het rapport. Er was nog wat discussie met Rebel [redacted]

[redacted] Conclusie: Rebel komt met een aangepast voorstel [redacted]

Groeten,

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 10 augustus 2011 10:30
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Concept kabinetsreactie

Saldi plusminscenario's wat mij betreft niet, dat maakt het maar ingewikkeld. Wat getallen betreft vind ik het negatieve saldo het belangrijkste, tezamen met het expliciet vermelden van de totale kosten.

Groet [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 10 augustus 2011 10:24
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Concept kabinetsreactie

Ha OS'ers,

Vanwege PDF dan toch maar even per mail en niet als tekstsuggesties

[redacted]
p.2 r.4 niet beginnen met voorbehouden omtrent studie maar beginnen met saldo, daarna pas voorbehouden (vraag aan jullie, willen wij saldo's van plus en min scenario terugzien?)
r.7 ...volwaardige MKBA waarin ook de verdeling van de baten en kosten over private en publieke partijen in kaart kan worden gebracht.
2^e alinea r.3 dubbelt erg met voorgaande
r.3 noemen van saldo van -1,5 - -2.3mld
p.2 laatste zin [redacted]
p.3 alinea 3 Zou bij vervolg ook noemen verdeling van uitgaven centrale overheid decentraal bij vervolgoverleg kandidaatsteden
p.4 bij opsomming nader uit te werken punten zou ik ook verdeling kosten baten nogmaals noemen

Groet,
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 9 augustus 2011 16:11
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Concept kabinetsreactie

Heb het doorgenomen. [redacted]

[redacted] Het is mij niet duidelijk wat een vervolg-MKBA precies voor nut heeft, immers het saldo zal negatief blijven, maar zo'n vervolg biedt misschien wel een aangrijpingspunt voor vragen als wie gaat er eigenlijk betalen (privaat vs. overheid, rijk vs mede-overheden).

Mijn belangrijkste punten:

- op de tweede blz. staat netjes het negatieve saldo genoemd, maar het lijkt me ook erg inzichtelijk om de totale investeringskosten expliciet te noemen. Dat geeft een goede indruk van het beslag op middelen en daarmee ook van risico's. [redacted]
- het derde onderwerp, op de laatste blz. [redacted] Olympische effecten, structurele impact en legacy-discussie en -ontwikkelingstraject... [redacted]

[redacted] Je zou hier liever een neutraler verhaal willen, bijv. over kostenbeheersing, het optimaliseren van mogelijke investeringen in termen van maatschappelijke baten en de verdeling van lusten en lasten. Een concrete alternatieve tekst heb ik zo snel niet uit de mouw kunnen schudden.

[redacted] (De onder 1 genoemde business case op de derde blz. geeft waarschijnlijk aanleiding om het over die lusten en lasten te hebben.)

Overige opmerkingen:

- eerste blz., mij niet helemaal duidelijk hoe o.b.v. 'uitgebrachte bids van toekomstige spelen' een inschatting is gemaakt van kosten en baten (immers, die hebben blijkbaar nog niet plaatsgevonden?);
- tweede blz., grove doorberekening kan wat mij betreft gewoon zijn: doorberekening (anders te negatief); in de derde regel kan m.f. het woord "geld" weg (gaat in principe niet alleen over geld; wekt de indruk dat het een business case ipv MKBA is); in de vijfde regel [idem: derde regel Conclusies] kan het woord "voldoende" weg (voldoende aanknopingspunten suggereert ten onrechte dat het mogelijk is een positief saldo te genereren);
- tweede blz., ik blijf erbij dat het ongelukkig is bij uitzendrechten, ticketverkoop e.d. te spreken van (maatschappelijke) baten, hier werkt nog steeds door dat Rebel is uitgegaan van een business case-opstelling;
- kosten-batensaldo vervangen door baten-kostensaldo.

Tot slot:

- ik neem aan dat wij het idee van concentratie ondersteunen/er niet op tegen zijn (afvallen van 2 v.d. 5 ruimtelijke structuren);
- idem uitstel keuze stad;
- opletten op aangehaakt zijn bij strategisch werkplan (derde blz.); (ook: betrokken bij studie Olympisch vuur?)

Heb het zelf behoorlijk druk deze week, maar mocht mijn aanwezigheid bij het gesprek gewenst zijn, laat het me weten!

Groet [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 9 augustus 2011 13:04
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Concept kabinetsreactie

Zou jij hier ook een blik op kunnen werpen?

Heb je ook het verslag ontvangen van onze vorige bijeenkomst? Anders kan ik je later deze week wel even updaten maar hoofdpunt is iig dat de tabel met kosten per faciliteit (zwembad etc) het niet gehaald heeft. Als uitruil komt er een tekst in de managementsamenvatting waarin de belangrijkste investeringsposten naar voren komen. Heb nog geen nieuwe versie van het concept rapport gezien, maar belangrijk dit in de gaten te houden.

Bespreking kabinetsreactie met het veld wordt gecancelled of verschoven. Heb morgen wel afgesproken om 11 uur om de reactie 1 op 1 door te nemen. Als je wilt kun je ook aansluiten.

[redacted]

Van: [redacted] [minvws.nl]
Verzonden: dinsdag 9 augustus 2011 12:54
Aan: [redacted]
Onderwerp: Concept kabinetsreactie

Hallo [redacted]

Hierbij een eerste concept van de kabinetsreactie op de OHS en VMKB. Wat ons betreft nog 'work in progress.' [] bespreken graag morgen om 11u met je hoe jij tegen deze kabinetsreactie aankijkt,

Groeten, []

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die voortvloeit uit het gebruik van elektronische berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

15

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 12 augustus 2011 12:23
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: VMKB - Nieuwe versie samenvatting

Ha,

eens met schrappen suggesties dat 't o.b.v. PM positief kan worden, met name zou ik gaan voor de verbetering van het saldo [redacted] (i.p.v. het nu vermelde positieve saldo) telkens wanneer dit wordt genoemd.

Verder:

- ik blijf het een zeer belangrijk gemis vinden dat in Afbeelding II niet het totaal aan baten en het totaal aan kosten staat; zou maar twee extra regels zijn!
 - o [redacted]
- tweede alinea blz. 4: verwarrende cijfers, op zich goed dat nu baten en kosten worden genoemd, maar ik mis aansluiting bij Afbeelding II (o.a. ook omdat daar geen totalen staan...), en bovendien kan de lezer de bandbreedtes hier niet goed op waarde schatten. (Die zou bijv. kunnen denken: als je kosten minimaliseert heb je $2,5 + 0,5 + 2,5 = 5,5$ aan kosten en als je baten maximaliseert dan $2 + 0,8 + 3,4 = 6,2$ aan baten ergo positief saldo.)
 - o hier wreekt zich het ontbreken van een duidelijke totaaltabel, zodat alles in de tekst moet worden opgelost...

Verder, blz. 4, tekstvoorstelletje: regel 10: woordje "geld" schrappen.

Groet [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 12 augustus 2011 9:54
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: VMKB - Nieuwe versie samenvatting

Ha,

Nav de SV het volgende.

- Net met [redacted] besproken; de spreiding in de genoemde getallen op p4 suggereren dat het om min max varianten gaat, zou gemiddelde moeten zijn net als saldo
- afbeelding 1 snap ik ook niet, kan wmb ook exit

Dan aantal tekstsuggesties:

p4 r22

zonder rekening te houden met de (overwegend positieve) PM-posten, tussen
moet worden: zonder rekening te houden met de (overwegend positieve) PM-posten, tussen

r 25

Het lijkt niet onmogelijk om de Spelen zo te organiseren dat sprake zal zijn van een positieve maatschappelijk-economische waarde.
moet worden: Het lijkt niet onmogelijk om de Spelen zo te organiseren dat het kosten baten saldo van de spelen kan worden verbeterd. [redacted]

r.33

Deze factoren tezamen compenseren gedeeltelijk of misschien wel helemaal het nu berekende negatieve saldo.

moet worden: Deze factoren tezamen kunnen het ~~compenseren gedeeltelijk of misschien wel helemaal~~ het nu berekende negatieve saldo verbeteren.

p9 r.35

Daarbij is nog geen rekening gehouden met overwegend positieve PM-posten.

moet worden: Daarbij is nog geen rekening gehouden met ~~overwegend positieve~~ de PM-posten.

p10 r.4

De beste inschatting die wij vandaag kunnen maken leert ons dat de kans groot is dat het organiseren van de Spelen van 2028 als zodanig meer geld zal kosten dan opleveren. Tegelijk lijkt het niet onmogelijk om Spelen te organiseren met een positieve maatschappelijkeconomische waarde.

moet worden: De beste inschatting die wij vandaag kunnen maken is ~~leert ons dat de kans groot is dat~~ het

organiseren van de Spelen van 2028 als zodanig meer geld zal kosten dan opleveren. Tegelijk lijkt het niet onmogelijk om Spelen zodanig te organiseren dat het kosten baten saldo van de spelen kan worden verbeterd ~~met een positieve maatschappelijkeconomische waarde.~~

p11 r.28

Het lijkt echter aannemelijk dat tegenover baten die verspreid in de Nederlandse samenleving terecht komen – zoals extra bestedingen door buitenlandse bezoekers – kosten 30 staan die voor een belangrijk deel worden gedragen door overheden.

Gaat over de verdeling van de kosten, het lijkt mij geen gekke deze op p4 r14 in te voegen (of r17), is namelijk cruciaal punt voor overheidsfinanciën

Mvg

Van:

Verzonden: donderdag 11 augustus 2011 12:27

Aan:

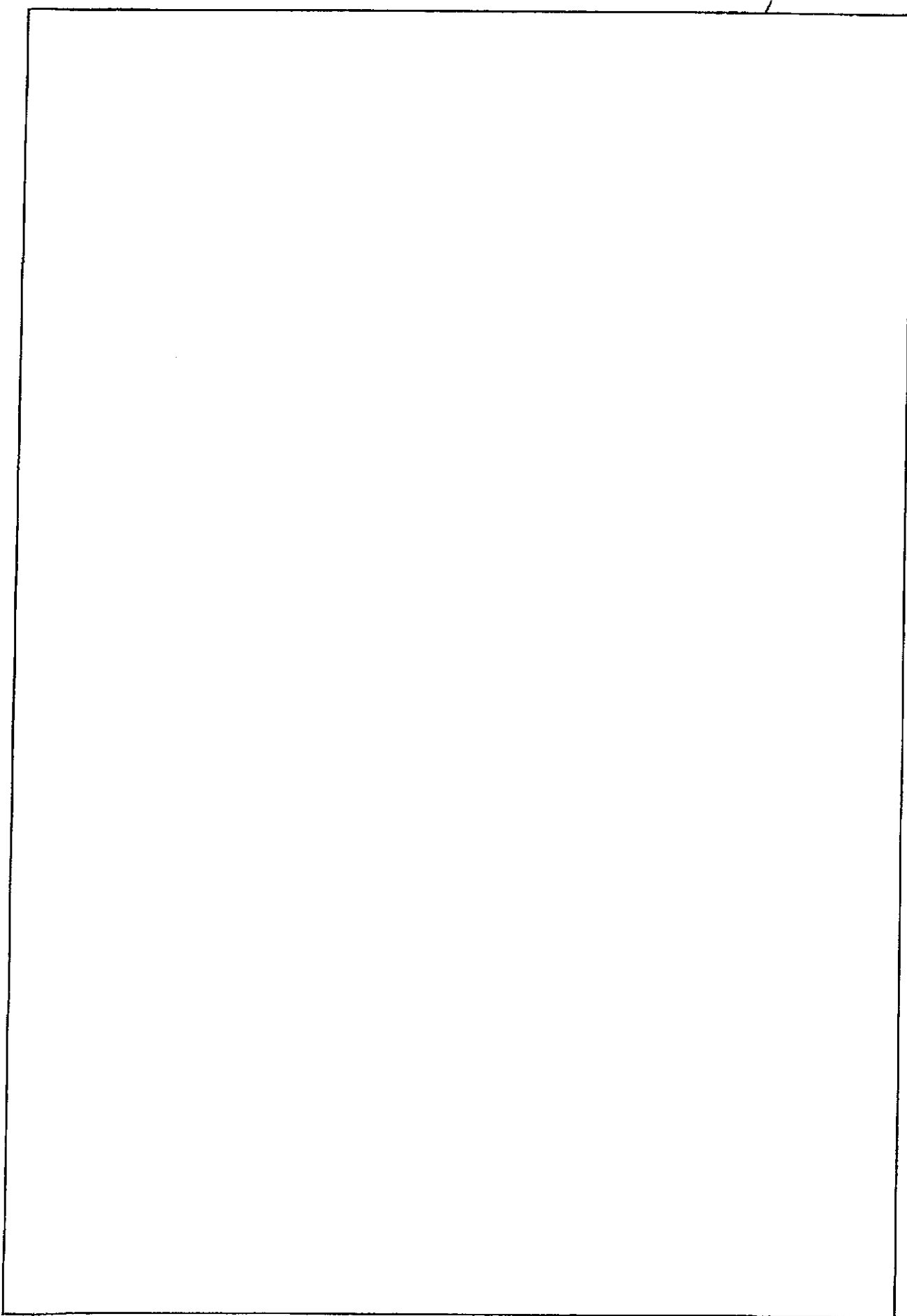
CC:

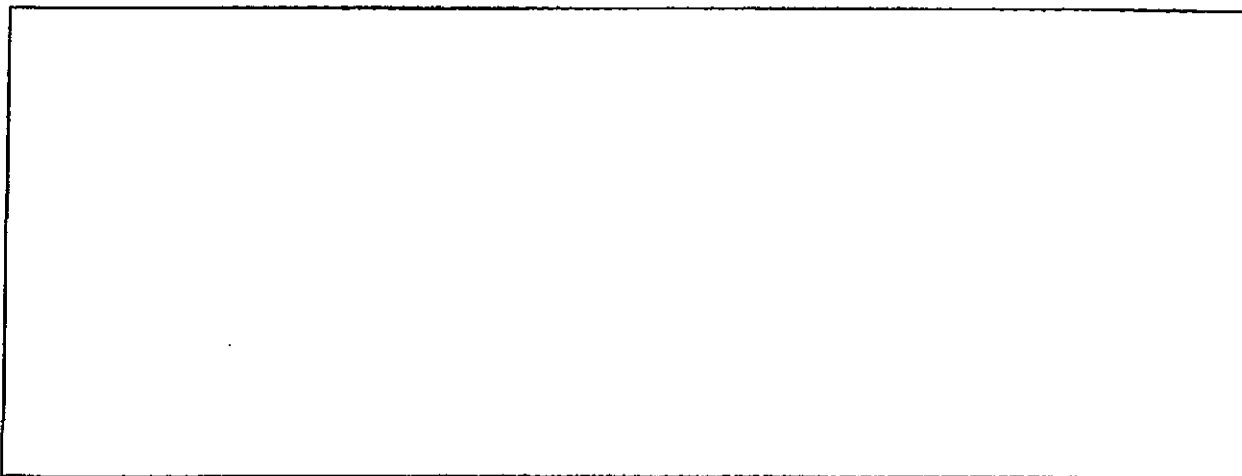
Onderwerp: RE: VMKB - Nieuwe versie samenvatting

Ha, heb de sv nog niet gelezen, lukt me ws pas vanavond, toch even reactie op onderstaand:

- 1^e arcering. Gebiedsontwikkeling wordt als positieve PM-post genoemd. Dit lijkt mij niet correct. Het is maar de vraag of gebiedsontwikkeling zich gaat voordoen en zo ja of dat netto positieve effecten heeft. Je kunt je ook afvragen of het überhaupt bij deze KBA hoort, de afbakening is toch 'organisatie OS', gebiedsontwikkeling zou een uitbreiding van de investeringsbeslissing zijn. (Tenzij je investeringsbeslissing als gedragsreactie van mede-overheden etc. ziet die ze zonder de OS niet zouden hebben gehad.)

Groet

From: [redacted] [Rebelgroup.com]

Sent: woensdag 10 augustus 2011 17:41

To: [redacted]

Cc: [redacted]

Subject: VMKB - Nieuwe versie samenvatting

Allen,

Bijgaand de nieuwe versie van de samenvatting van de VMKB rapportage. Het is helaas niet meer gelukt om bilateraal van gedachten te wisselen over afzonderlijke passages. We hebben alle opmerkingen naar ons inzicht zo goed mogelijk verwerkt, en de leesbaarheid vergroot.

We verzoeken iedereen om de samenvatting kritisch door te lezen. Graag ontvangen we reacties voor vrijdag middag 12 uur, zodat we vrijdag einde dag een definitieve conceptversie kunnen opsturen, die vervolgens vanaf maandag bij VWS ter inzage voor de brede begeleidingsgroep ligt.

Groeten

[redacted]

PS: De laatste inzichten over de kosten voor technologie zijn nog niet ontvangen en verwerkt, maar we gaan ervan uit dat de eventuele aanpassingen bescheiden zijn.

16

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 12 augustus 2011 16:25
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: tekstsuggesties voor VMKB

Ha,

Volgens mij netjes zo, neem aan dat je die puntjes over afb. 1, afb. 2 en maxmin cijfers in mail gooit?

Prachtig wmb

Groet,

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 12 augustus 2011 16:21
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: tekstsuggesties voor VMKB

helaas, ik heb geen tijd om hier vandaag nog naar te kijken :-(

evt morgenochtend?

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 12 augustus 2011 16:19
Aan: [redacted]
Onderwerp: tekstsuggesties voor VMKB

He,

Ik heb wat wijzigingen aangebracht op p.4 in TC en jullie opmerking daar gelijk in verwerkt. Kunnen jullie even checken of het er zo mee door kan? Dan stuur ik dit + de rest van de opmerkingen richting Rebel.

Dank,

[redacted]

17

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 12 augustus 2011 16:32
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: VMKB - Nieuwe versie samenvatting
Bijlagen: 2011.08.12 VMKB MS tekstsuggesties FIN.docx

Ha [redacted]

Bijgevoegd ons commentaar in TC.

Daarnaast nog een tweetal punten:

- spreiding in de genoemde getallen op p4 suggereren dat het om min max varianten gaat, dit zou gemiddelde moeten zijn net als het saldo
- aansluiting cijfers in de tekst bij afbeelding II mist (o.a. omdat daar geen totalen staan)

Fijn weekend,

[redacted]

Van: [redacted] [Rebelgroup.com]
Verzonden: woensdag 10 augustus 2011 17:41
Aan: [redacted]

CC: [redacted]
Onderwerp: VMKB - Nieuwe versie samenvatting

Allen,

Bijgaand de nieuwe versie van de samenvatting van de VMKB rapportage. Het is helaas niet meer gelukt om bilateraal van gedachten te wisselen over afzonderlijke passages. We hebben alle opmerkingen naar ons inzicht zo goed mogelijk verwerkt, en de leesbaarheid vergroot.

We verzoeken iedereen om de samenvatting kritisch door te lezen. Graag ontvangen we reacties voor vrijdag middag 12 uur, zodat we vrijdag einde dag een definitieve conceptversie kunnen opsturen, die vervolgens vanaf maandag bij VW5 ter inzage voor de brede begeleidingsgroep ligt.

Groeten

[redacted]

PS: De laatste inzichten over de kosten voor technologie zijn nog niet ontvangen en verwerkt, maar we gaan ervan uit dat de eventuele aanpassingen bescheiden zijn.

RebelGroup Advisory bv
Wijnhaven 3-0
3011 WG Rotterdam

www.rebelgroup.com/advisory/nl

disclaimer: www.rebelgroup.com

REBEL

Tekstsuggesties p.4 in TC:

Managementsamenvatting Conclusie

Deze Verkenning van Maatschappelijke Kosten en Baten (VMKB) presenteert de beste inschatting die wij vandaag kunnen maken van de maatschappelijk-economische waarde van de organisatie van de Olympische en Paralympische Spelen van 2028 door Nederland. Die inschatting is met veel onzekerheid omgeven. Dat komt omdat in dit stadium de ontwerpen van de onderzochte varianten nog ruwe schetsen zijn en omdat er nog veel keuzemogelijkheden zijn, bijvoorbeeld het aanwijzen van een speelstad of -regio. Naarmate 2028 dichterbij komt, wordt de onzekerheid minder en kan de maatschappelijk-economische waarde preciezer worden ingeschat.

Desalniettemin kan geconcludeerd worden dat de kans is groot is dat het organiseren van de Spelen van 2028 als zodanig meer geld zal kosten dan opleveren. Naar onze inschatting varieert de netto contante waarde in 2020 tussen de -1,9 en -2,6 miljard euro. De Spelen vergen, afhankelijk van de locatie, een investering van naar schatting 2,5 tot 3,5 miljard euro in Olympische voorzieningen en 0,5 tot 4,2 miljard euro in infrastructuur. De overige kosten, waaronder bijvoorbeeld de organisatie, schatten we in op ongeveer 2,5 miljard euro. Tegenover deze kosten staan ook opbrengsten. We verwachten iets meer dan 2 miljard euro direct uit de organisatie van de Spelen, ongeveer 0,8 miljard euro uit de bestedingen van buitenlandse bezoekers en tussen 0,3 en 3,4 miljard euro aan baten uit de investeringen in infrastructuur. Daarenboven zijn er opbrengsten die we in deze fase nog niet hebben bepaald, maar die als PM-post zijn meegenomen. Hat gaat dan bijvoorbeeld om effecten die moeilijk in geld zijn uit te drukken zoals het effect van de Spelen op het imago van Nederland of om het effect dat de Spelen kunnen hebben op de ontwikkeling van het gebied waar de Olympische voorzieningen worden gerealiseerd. Naar onze best mogelijke inschatting varieert de netto contante waarde in 2020 in de base case, zonder rekening te houden met de (overwegend positieve) PM-posten, tussen de -1,9 en -2,6 miljard euro.

Dat de het saldo voor het organiseren van de Olympische Spelen negatief is wil niet zeggen dat het van uit een maatschappelijk-economisch perspectief verstandig is om nu met de voorbereiding van een mogelijk bid te stoppen.

Het lijkt niet onmogelijk om de Spelen zo te organiseren dat het kosten-baten saldo verbetert. spoke zal zijn van een positieve maatschappelijk-economische waarde. Dat is denkbaar als de kosten van de onderzochte varianten door optimalisaties worden teruggebracht en als de Olympische voorzieningen zo worden ontworpen dat ze na de Spelen zoveel mogelijk gebruikt worden. De waarde van de Spelen kan verder worden vergroot door ruimte te houden om flexibel in te spelen op informatie die in de toekomst beschikbaar komt en te sturen op het realiseren van positieve neveneffecten. Een neveneffect is het duwtje dat de Olympische Spelen kan geven in het realiseren van beleidsdoelstellingen op andere terreinen. In deze studie noemen we dit een 'Olympisch Effect'. Het is aannemelijk dat baten als gevolg van deze neveneffecten verspreid in de Nederlandse samenleving terecht zullen komen, bijvoorbeeld bij horecagelegenheden in de speelstad. De kosten daarentegen, worden voor een belangrijk deel gedragen door overheden. Deze factoren tezamen compenseren gedeeltelijk of misschien wel helemaal het nu berekende negatieve saldo.

Het vergroten van de (deels door Nederland beïnvloedbare) kans op een positieve maatschappelijke-economische waarde vereist voortdurende bijsturing op basis van de meest actuele inzichten. Het voor deze VMKB ontwikkelde evaluatie-instrument kan daarin een belangrijke rol spelen.

Overige input:

P.9, Regel 35:

Daarbij is nog geen rekening gehouden met overwegend positieve PM-posten.

P. 10, Regel 4:

De beste inschatting die wij vandaag kunnen maken leert ons dat de kans groot is dat het organiseren van de Spelen van 2028 *als zodanig* meer geld zal kosten dan opleveren. Tegelijk lijkt het niet onmogelijk om de Spelen *zodanig* te organiseren dat het kosten-baten saldo kan worden verbeterd, met een positieve maatschappelijk-economische waarde.

P.11, Regel 28:

Het lijkt echter aannemelijk dat tegenover baten die verspreid in de Nederlandse samenleving terecht komen – zoals extra bestedingen door buitenlandse bezoekers – kosten staan die voor een belangrijk deel worden gedragen door overheden.

Opmerking (MS4): Deze zin is
ingevoegd op pag. 4.

118

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 16 augustus 2011 16:00
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: KabinetsreactieVMKBenOHSstudie[1]

Dank. Nog geen nieuwe versie van het eindrapport langs zien komen.

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 16 augustus 2011 15:54
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: KabinetsreactieVMKBenOHSstudie[1]

Ha, .

Kom zo met tekstsuggesties, maar hebben we al een nieuwe versie van het eindrapport?
Grazie,

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 15 augustus 2011 16:40
Aan: [redacted]
Onderwerp: KabinetsreactieVMKBenOHSstudie[1]

Hoi,

Bijgevoegd de concept kabinetsreactie VMKB OS. We kunnen in TC aanpassingen doen. Lukt het jullie hier morgen even naar te kijken?

Ik ga er zelf iig ook morgen naar kijken.

Groeten,

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 16 augustus 2011 16:14
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Kabinetsreactie VMKBenOHSstudie[1]
Bijlagen: Kabinetsreactie VMKBenOHSstudie1 [redacted].doc

Hierbij mijn tekstsuggesties. Overig commentaar in opmerkingen. [redacted]
[redacted]

Groet [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 15 augustus 2011 16:40
Aan: [redacted]
Onderwerp: Kabinetsreactie VMKBenOHSstudie[1]

Hoi,

Bijgevoegd de concept kabinetsreactie VMKB OS. We kunnen in TC aanpassingen doen. Lukt het jullie hier morgen even naar te kijken?

Ik ga er zelf lig ook morgen naar kijken.

Groeten,

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 16 augustus 2011 16:27
Aan: [redacted]
Onderwerp: KabinetsreactieVMKBenOHSstudie1
Bijlagen: KabinetsreactieVMKBenOHSstudie1.doc

Ha,

[redacted] een en ander er doorheen getypt.

Voor mij kwam het hele MIRT verhaal als een verrassing, kunnen jullie dat plaatsen?
Vraag me af of dat iets is dat wij willen.

Groet,

[redacted]

(19)

[redacted]
Van: [redacted] minvws.nl
Verzonden: woensdag 17 augustus 2011 10:10
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Kabinetsreactie VMKB en OHS studie [redacted]

Hoi [redacted]

Bedankt voor het aanbrengen van de wijzigingen, ik zal er vandaag of morgen naar kijken. Voor wat betreft de titel: volgens mij heb je helemaal gelijk, ik zal dit aankaarten bij Rebel.

Groet [redacted]

Van: [redacted] minfin.nl
Verzonden: woensdag 17 augustus 2011 10:07
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Kabinetsreactie VMKB en OHS studie [redacted]

Hoi,

Heb wijzigingen aangebracht. Hoop dat ze goed doorkomen want ons systeem reageert niet heel soepeltjes op google docs.

Hoofdboodschap is hetzelfde gebleven, heb voornamelijk geprobeerd conclusies onder conclusies te zetten en betekenis onder het tweede kopje (dat liep nog wat door elkaar). Volgens mij is het op deze manier voor de lezer makkelijker te volgen.

Ook heb ik de rapporten in de eerste alinea en verder consequent bij hun titel genoemd. Daarbij bedacht ik me nog wel iets. Rebel gebruikt nu de titel: "Verkenning kosten en baten" etc. Zou dit niet "Verkenning maatschappelijke kosten en baten" etc. moeten zijn?

In het stuk vervolgstappen heb ik vrijwel niks gewijzigd, behalve een toevoeging onder 1d: "en de verdeling van kosten en baten tussen Rijk, gemeentes en private partijen".

Hoop dat jullie je er in kunnen vinden.

Groeten,

[redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

20

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 17 augustus 2011 10:28
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Concept VMKB rapportage

[redacted]
[redacted] zie welintg terug van eerdere opmerkingen bij SV.
Volgens mij is het goed om even door te spreken hoe we hiermee richting vrijdag gaan.
[redacted]

Belangrijkste openstaande punten zijn nog zelfde als eerder;

Suggestie p4 r.32 en p10 onderaan dat alles positief kan worden moet exit: Het lijkt niet onmogelijk om de Spelen zo te organiseren dat het kosten baten saldo verbeterd. [redacted]
[redacted]

Idem p5 bovenaan: dat gehele saldo kan verbeteren moet exit

Noemen verdeling kosten (overheid) en baten (privaat) ook op p4 in begin samenvatting lijkt me zeer welkom

P111; figuur met zelfde pos saldo suggestie moet exit, zou ook worden geregeld! [redacted] je had toch gebeld met VWS?)

[redacted] krijg je tel even niet te pakken, loop straks wel even langs.

Groet,
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 17 augustus 2011 10:12
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Concept VMKB rapportage

Hoi [redacted]

er zit iemand van [redacted] bij de werkgroep? Jij bereidt voor? Heb je naast de eerdere input van ons op sv en kabinetsreactie nog iets van ons nodig?

Groet [redacted]

Van: [redacted] @minvws.nl
Verzonden: woensdag 17 augustus 2011 10:01

[redacted]
Onderwerp: Concept VMKB rapportage

Beste allen,

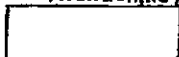
Zoals jullie weten vindt aankomende vrijdag de bijeenkomst met de brede begeleidingscommissie plaats. Ter voorbereiding op deze bijeenkomst ligt de concept VMKB rapportage momenteel ter inzage op het ministerie van

VWS. Als bijlage op deze mail ontvangen jullie deze laatste conceptversie. Ik verzoek jullie om deze rapportage niet verder te verspreiden.

Mochten er op dit moment nog urgente punten zijn die volgens jullie aanpassing behoeven, dan kunnen jullie contact opnemen met mij. Ik zal dit vervolgens aankaarten bij RebelGroup. Voor aankomende vrijdag staat het jullie vrij om aan te sluiten bij de bijeenkomst. De nadruk zal echter liggen op het uitleggen van de gehanteerde methodiek aan de leden van de brede begeleidingscommissie en hen de gelegenheid te geven om vragen te stellen naar aanleiding van de concept rapportage. Deze leden hebben nog geen eerdere concepten van de rapportage gezien.

De concept managementsamenvatting van de VMKB studie, alsmede de samenvatting van de OHS en de concept kabinetsreactie worden morgenmiddag besproken in de interdepartementale werkgroep Olympisch Plan. Vervolgens vindt op 31 augustus a.s. een directeurenoverleg plaats. Tijdens deze overleggen zal de nadruk liggen op de concept kabinetsreactie.

Vriendelijke groet,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

2D

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 17 augustus 2011 13:36
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Concept VMKB rapportage

Hoi,

Nog een aantal punten:

- Figuur op p. 111: eerder discussie over gehad, maar o.i. moet deze eruit.
- P. 4 regel 32 en p. 5 bovenaan: over wellicht algehele compensatie van kosten. Is dit ooit voorgekomen? O.i. geen realistische aanname en kan beter vervangen worden door: "het lijkt niet onmogelijk om de Spelen zo te organiseren dat het kosten baten saldo verbeterd."
- Invoege p. 5 dat kosten voornamelijk bij overheid neerslaan, baten (van neveneffecten) vnl elders.

Groet,

[redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are

requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

22

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 18 augustus 2011 18:26
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: OS

Relaxed thanks. Ik loop langs

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 18 augustus 2011 18:09
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: OS

Thanks,

Kan morgen wel een vlamvend stukje leveren voor de mail.
Morgenochtend even klokken gelijk zetten over insteek dan wellicht handig dus langslopen = welkom.

Fijne avond,

[redacted]
From: [redacted]
Sent: Thursday, August 18, 2011 5:53 PM
To: [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: RE: OS

Ja idd lekker druk. [redacted]
[redacted]

Met [redacted] afgesproken dat ik een overzicht maak van kostenposten londen in vergelijking met wat Rebel nu doet. [redacted] Ik ga proberen dat morgen nog te doen.

Verder lijkt me het handig als ik even contact opneem met [redacted] om dit aan te kondigen en te vragen wanneer we de kabinetsreactie en de VMKB zoals ie er nu ligt gaan bespreken (of daar überhaupt nog een moment voor is).

Anyway, als je morgen op kantoor bent loop ik wel even langs.

Als jullie trouwens nog input hebben voor die mail van [redacted] dan hoor ik dat natuurlijk graag!

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 18 augustus 2011 17:47
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: OS

Ha [redacted]
[redacted]

Vroeg me nog af wat de stavaza is met de VMKB. Zowel de laatste afspraak, morgen als het vervolg

Groet,

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 17 augustus 2011 17:17
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: OS

[redacted]
Hier hebben we het over verdeelvraagstuk, hadden we ook suggestie gedaan om tekst van p11 naar begin te halen eerder dus helemaal eens.

Ook punt van tekstvoorstellen bij optimaliseren tot positieve KBA getackeld?

Wanneer is het moment dan om te mailen, [redacted]
Volgens mij wel zaak snel duidelijk signaal te geven

Groet,
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 17 augustus 2011 17:11
Aan: [redacted]
Onderwerp: OS

Hoi,

Zie in bijlage wat ik heb opgeduid (vooral slide 9, 10, 11). [redacted] Hadden jullie deze al eens gezien? Heb hieronder nog wat plaatjes uit quarterly report London Olympics gehaald.

[redacted]
[redacted]
Groet,
[redacted]

Plaatje uit het laatste quarterly report London

[cid:image001.jpg@01CC5DCF.C1D6E040]

Verder viel dit plaatje me op (uit hetzelfde doc): de overheid betaalt verreweg het meest.

[cid:image002.jpg@01CC5DCF.C1D6E040]

(23)

Van: [redacted]
 Verzonden: maandag 22 augustus 2011 11:14
 Aan: [redacted]
 Onderwerp: RE: OS

Overigens – niet instemmen waarmee? De MKBA kunnen we niet tegenhouden, toch, anders dan dat iemand van hier belt met iemand van VWS om te pushen dat zij gaan pushen dat het rapport wordt aangepast. Formeel kunnen we neem ik aan alleen niet-instemmen met de kabinetsreactie.

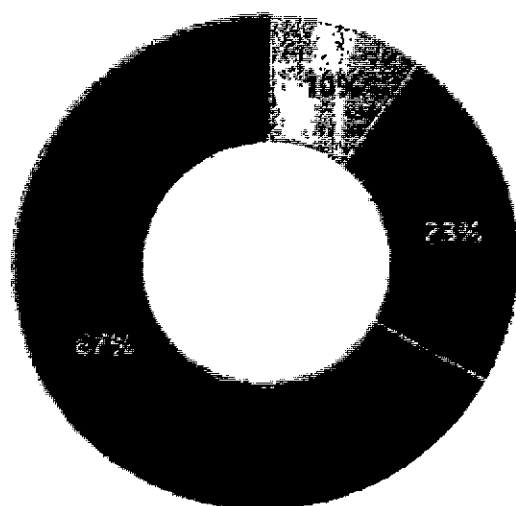
Table 7: PSFP Programme forecasts against 2010 Spending Review baseline

Public Sector Funding Package	SR Baseline (£m)	June 30 2011 Forecast (£m)	Variance (£m)
ODA	7,321	7,290	(71)
IOCOG Park Operations	67	67	0
Policing and wider security	475	475	0
Venue security	282	282	0
Paralympic Games	95	95	0
Funding available to IOCOG	63	64.2	1.2
City operations	22.5	22.5	0
Other operational provisions	63.5	63.5	0
Look of London and wider UK	32	32.8	0.8
Elite and community sports	290	290	0
GLA Olympic and Paralympic programmes	0	12.5	12.5
Contingency and other savings remaining	587	643.5	56.5
Total	9,298	9,298	0

Verder viel dit plaatje me op (uit hetzelfde doc): de overheid betaalt verreweg het meest.

Table 2: Sources of funding

Funding from:	£bn
Lottery	2.175
London (GLA and LDA)	0.875
Central Government	6.248
Total	9.298

- 10% London (GLA and LDA)
- 23% Lottery
- 67% Central Government

(24)

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 1 september 2011 9:46
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Discussie punt

Heb om 15 u afgesproken dus dat komt dan goed uit.

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 1 september 2011 9:44
Aan: [redacted] Rebelgroup.com
Onderwerp: RE: Discussie punt

& ik kan vóór half twee en ná half drie.

Groet [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 1 september 2011 8:17
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Re: Discussie punt

Goedemorgen [redacted]

Maandagmiddag zou kunnen wat mij betreft.

Groet,

[redacted]
Van: [redacted] Rebelgroup.com
Verzonden: Thursday, September 01, 2011 08:13 AM
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: Discussie punt

Dag [redacted]

we naderen de finale van de rapportage vmkb. We zijn nog op een discussiepunt gestuit rond de uitgaven en de bestedingen van de OCOG en dat wil ik op korte termijn met [redacted] bespreken.

Kan je as vrijdag of maandagmiddag (na 15.00 uur) een gaatje in de agenda vinden? Hoor graag van je.

Groeten,

25

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 1 september 2011 13:05
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: update Olympics

Top, zie ik je dan.

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 1 september 2011 12:05
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: update Olympics

[redacted]
Lijkt me fijn aan te haken en keer met [redacted] te praten, [redacted]

Groet,
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 1 september 2011 11:54
Aan: [redacted]
Onderwerp: update Olympics

Heren,

Even een update mbt OS VMKB.

Gister was er directeurenoverleg op VWS over dit onderwerp. Heb hier nogmaals onze twee belangrijkste punten (bezwaren) neergelegd (zijnde: zin over overwegend positieve neveneffecten eruit en uitsplitsing kosten en baten) en voorbeeld Engeland genoemd. Had van tevoren ook al op lager niveau overzichtje London gestuurd als voorbeeld van te laag ingeschatte kosten.

Dit werd serieus genomen en ik kreeg ook bijval in de zaak [redacted] (en dan met name hoe tot de juiste nuance te komen in de kabinetsreactie). Ook komt [redacted] RebelGroup maandag as. om 15 u langs om een poging te doen dit geschil te beslechten in het rapport zelf.

[redacted] is hiervan op de hoogte. Heb hem gezegd dat als dit niet werkt, we dan hem nog kunnen laten mailen. Eerst maar even de twee bovengenoemde pogingen afwachten.

Groet,
[redacted]

p.s. [redacted] als je maandag 15 u wilt aanhaken is dat wmb prima.

p.s. 2 Leuk om te lezen. Komt uit debat in UK parlement:

Q53 Mr Tounig: Well, you have already made a £5 billion error in estimating the cost of the Games. Surely that is going to go into the Guinness Book of Records for the most catastrophic financial mismanagement in the history of the world?

Mr Stephens: Well, if I may say so, we went through pages 16 and 17 in going through the detail of that. That, as I said earlier, gross increase in costs on the big cost of £4 billion is £5.3 billion and, of that, tax is £1.2 billion which, as the NAO Report brings out, returns to the Exchequer, so it is not an additional cost to the taxpayer, so that is an increase of £4.1 billion. Of that £4.1 billion, more than half is set aside for contingency and it is not yet spent.

Q56 Mr Tounig: Well, we are going to have ongoing reports and we will see that your revised budget means, Mr Stephens, that the National Lottery Fund is going to have to contribute £2.1 billion and that is an increase of £675 million. Now, I cannot see either of you two in great tights, but you might be a modern-day Robin Hood because you are really robbing Peter to pay Paul, are you not?

Mr Stephens: Well, the original funding package had a contribution from the Lottery of something like 60% of the original funding package. It was always clear that costs over and above that might be a call on the Lottery, and that was never hidden. In fact, the arrangement that was put in place has put the overall burden on government expenditure and the proportion being borne by the Lottery has fallen from more than 65% to under 25%.

<http://www.publications.parliament.uk/pa/cm200708/cmselect/cmpubacc/85/85.pdf>

26

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: maandag 5 september 2011 17:28
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Discussie punt
Urgentie: Hoog

Hoi [redacted]

ik heb even de NCW van verschillende versies van het rapport (d.i. zoals in de tabel in de samenvatting weergegeven) naast elkaar gelegd:

versie	saldo base case laag	saldo base case hoog
12/8	-2,4 mld	-1,7 mld
10/8	-2,6 mld	-1,9 mld
20/7	-2,4 mld	-1,7 mld
25/5	-2,4 mld	-1,8 mld

Te zien is dat het saldo maar weinig veranderd is, in ieder geval sinds eind mei (verder ben ik niet terug gegaan). In dit licht snap ik niet dat Rebel beweert dat er in een versie onterecht 0,9 mld aan kosten is bijgekomen. In welke versie staat dat dan? Ben van plan morgen deze vraag aan Rebel te stellen – tenzij jij toevallig weet hoe dit zit...

Groet [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 5 september 2011 16:30
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Discussie punt

Wat ik heb genoteerd n.a.v. dit gesprek:

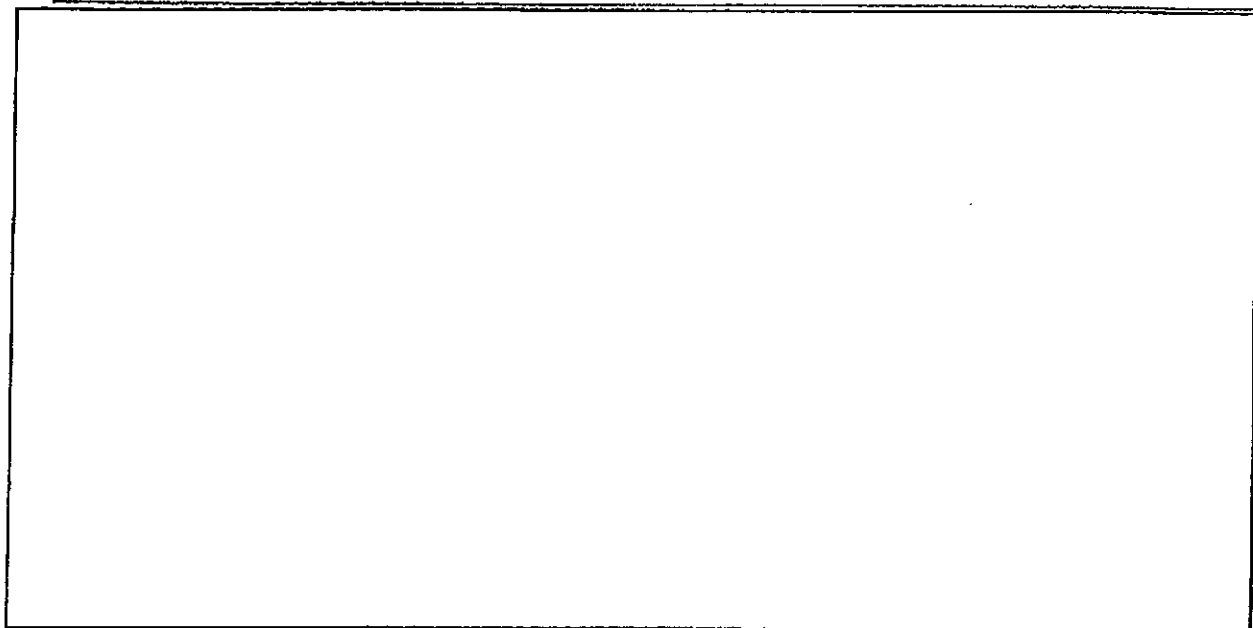
- t.o.v. de vorige versie wordt aangepast:
 - operationale kosten van 900 mln van het organiserende comité gaan eruit (want dubbel met de "bestedingsimpuls") [resultaat: saldo gaat het 0,9 mld omhoog];
 - de veiligheidskosten gaan omlaag, omdat die voor een deel door het organiserende comité worden betaald, ik dacht dat dit zo'n 0,4 mld euro was [resultaat: saldo gaat het 0,4 mld omhoog];
 - op de bestedingsimpuls van het organiserende comité wordt een correctie van 30-50-70% gedaan (laag-gewoon-hoogconjunctuur), bij een gewone conjunctuur is dat zo'n 0,8 mld [resultaat: saldo gaat met 0,8 mld omlaag];
- nogmaals meegegeven: rare figuur in h7 eruit (dat gaat mss. ook gebeuren), totaal tabel erin (geen reactie) en zin dat positieve PM-posten negatieve saldo compenseren aanpassen (geen echte reactie).

Het saldo gaat [redacted] dus omhoog. Dit komt omdat blijkbaar onterecht in een eerdere versie de operationale kosten van het organiserende comité waren meegenomen, en omdat een deel van de veiligheidskosten blijkbaar door dat comité worden betaald.

Ik heb overigens niet meegekregen dat er operationale kosten van 900 mln zijn toegevoegd in een eerdere versie, in mijn beleving was het saldo altijd ongeveer -2 mld, maar blijkbaar is dat naar -2,9 mld gecorrigeerd? Ik zal dit nog even nalopen.

Wat ik óók nog even zal controleren: of een deel van de inkomsten van het organiserend comité kosten voor Nederland zijn. Zo ja, dan zijn de kosten onderschat. (Posten zijn: sponsors, merchandise, tickets en uitzendrechten.)

Groet

(27)

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 7 september 2011 12:13
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Discussie punt

Ha [redacted]

nog even n.a.v. ons gesprek:

je zei dat in een vorige versie 0,9 mld aan operationele kosten van het OCOG waren toegevoegd, kun je even aangeven in welke versie dat is gebeurd? (Als ik de versies vanaf eind mei neem, valt op dat de bandbreedte van het saldo in de base case zoals in de samenvatting gepresenteerd bijna onveranderd is: nl. -1,9/-1,8/-1,7 mld tot -2,4/-2,6 mld.)

Nog even een gedachte over de inkomsten van het OCOG (sponsorgelden, merchandise, tickets, uitzendrechten). Als deze inkomsten worden gebruikt om de "bestedingsimpuls" te schatten, lijkt het me correct dat de inkomsten die door Nederlanders worden betaald ervan worden afgetrokken. Is er gecontroleerd of deze door Nederlanders betaalde bedragen kosten kunnen zijn? Bij vrijwillig aangeschafte en betaalde merchandise en tickets zou ik denken dat de waarde voor de Nederlandse consument bij benadering gelijk is aan de prijs, zodat dit geen kostenpost vormt; bij sponsorgelden en uitzendrechten ligt het wellicht ingewikkelder.

Groet [redacted]

28

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 7 september 2011 14:16
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Discussie punt

[redacted]
dank voor je mail, we gaan er naar kijken. Ben wel benieuwd wat het totale kostenplaatje dan is en hoe zich dat verhoudt tot andere Spelen, bijv. London.

Groet [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 7 september 2011 14:12
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Discussie punt

He [redacted]

Ik had juist een mail in de maak naar jullie; zie onder de streep:

Voor wat betreft jouw mail:

Eerste punt: we hebben in de laatste ronde twee aanpassingen gepleegd:

- op de eerste plaats zijn de technologie kosten naar beneden bijgesteld (van 1 mrd naar 350 mln) [redacted] heeft in het OHS-kader nog weer gesproken met [redacted] en op grond van die gesprekken geconstateerd dat wij de Technologiekosten te hoog hebben ingeschat. Er is in de onderzochte varianten geen sprake van bijzondere projecten zoals het geval was/is bij London, en de door ons opgevoerde backup faciliteiten zijn volgens de OHS-inzichten niet nodig.
- we hebben de 0,9 mrd aan operationele kosten toegevoegd. Per saldo zie je daardoor weinig bewegingen in de bandbreedte.

Tweede punt : de bestedingsimpuls zelf kan m.i. alleen worden gebaseerd op het opbrengstendeel vanuit het buitenland (dus excl niet-additioneel). Opbrengsten door Nederlanders (burgers en bedrijven) worden zonder de Spelen elders in Nederland aangewend, zo veronderstellen we. Dus de bestedingsimpuls moet berekend worden door de OCOG-opbrengsten te corrigeren voor niet-additionele opbrengsten, weglekeffecten (importen) en verdringingseffecten (bezetting productiefactoren). Zie hierna.

In de meest recente concept-versie zit de onmissie die we maandag bespraken. De bestedingsimpuls is nog niet goed verwerkt in relatie tot OCOG opbrengsten en (operationele) kosten. We hebben twee opties doorgenomen om OCOG-opbrengsten en (operationele/organisatie) uitgaven enerzijds en bestedingsimpuls OCOG (buitenlands geld) anderzijds te behandelen:

Optie 1) het **zowel** opnemen OCOG-opbrengsten aan de opbrengstenkant als de uitgaven aan de kostenkant plus *tbv de vertaling naar de VMKB door het opnemen een correctiepost voor niet-additionaliteit en een bestedingsimpuls vanuit de OCOG opbrengsten uit het buitenland (dus zonder niet-additioneel, door jou de "Grote Toerist" genoemd) gecorrigeerd voor weglekeffecten (tvm-import) en verdringingseffecten;*

Optie 2) het **uitsluitend** opnemen van deze bestedingsimpuls (de grote toerist) waarbij de aan de kostenkant een aantal kostenposten ter waarde van 2 mrd zoals OCOG-organisatiekosten, technologiekosten tlv OCOG, deel veiligheidskosten en deel kosten faciliteiten (operationele kosten of transformatiekosten) eruit moeten worden gehaald; dit conform aanpak WK waar kosten Organisatie op N.V.T zijn gezet.

Per saldo leveren o.i. beide benaderingen hetzelfde resultaat op. Op grond van de inzichten uit de literatuur veronderstellen wij ook dat de OCOG-opbrengsten geheel worden aangewend tbv het afdekken van operationele kosten waaronder technologiekosten, een deel van de veiligheidskosten etc.

Omdat we in onze analyse de business case als vertrekpunt hebben voor de VMKB, en per saldo hetzelfde resultaat wordt verkregen, opteren we voor optie 1.

- we behouden zo een compleet beeld van de financiële ins - en outs van de Spelen;
- we kunnen in deze fase niet precies aangeven hoe de OCOG-opbrengsten worden aangewend; door zowel opbrengsten op te nemen en een zo volledig mogelijk beeld van de kosten, hoeven we ons niet uit te spreken over de toedeling;
- we bouwen voort op de bestaande voorliggende rapportage.

Praktisch gezien betekent dit het volgende:

A) Vertrekkend vanuit de buca nemen we alle OCOG-opbrengsten op zoals eerder geraamd (circa 2 mrd in de base case) plus alle organisatie kosten OCOG, kosten technologie, kosten veiligheid etc. (naast de kosten en baten voor faciliteiten, infrastructuur, organisatiekosten overheid).

B) tbv de VMKB vervolgens:

- een correctiepost (negatief) voor niet-additionele OCOG-opbrengsten ter hoogte van circa 450 mln (base case). Dit geld voor tickets, sponsor etc zou elders in de NL - economie zijn gespendeerd maar gaat nu naar de Spelen/OCOG.
- een correctiepost (positief) voor de bestedingsimpuls gebaseerd op toestroom buitenlandse geld tbv OCOG (circa 1,5 mrd), gecorrigeerd voor weglekeffecten als gevolg van importen en verdringingseffecten afhankelijk van het economisch tij. Per saldo schatten wij de omvang van de impuls in de base case op circa 1/3 van de oorspronkelijke impuls (ongeveer 500 mln).

Omdat we de eerste correctiepost al hebben verwerkt in de voorliggende rapportages, betekent het opnemen van de bestedingsimpuls dat het negatieve resultaat wat minder negatief wordt.

Onze vragen aan jullie:

- a) delen jullie onze visie dat methode 1 en 2 hetzelfde resultaat oplevert voor de VMKB?
- b) kunnen jullie je vinden in de manier waarop we nu de beide correcties tbv de VMKB opnemen?

Groeten,

[Redacted]
From: [Redacted]

Sent: Wednesday, September 07, 2011 12:12

To: [Redacted]

Cc: [Redacted]

Subject: RE: Discussie punt

Ha [Redacted]

nog even n.a.v. ons gesprek:

je zei dat in een vorige versie 0,9 mld aan operationele kosten van het OCOG waren toegevoegd, kun je even aangeven in welke versie dat is gebeurd? (Als ik de versies vanaf eind mei neem, valt op dat de bandbreedte van het saldo in de base case zoals in de samenvatting gepresenteerd bijna onveranderd is: nl. -1,9/-1,8/-1,7 mld tot -2,4/-2,6 mld.)

Nog even een gedachte over de inkomsten van het OCOG (sponsorgelden, merchandise, tickets, uitzendrechten). Als deze inkomsten worden gebruikt om de "bestedingsimpuls" te schatten, lijkt het me correct dat de inkomsten die door Nederlanders worden betaald ervan worden afgetrokken. Is er

gecontroleerd of deze door Nederlanders betaalde bedragen kosten kunnen zijn? Bij vrijwillig aangeschafte en betaalde merchandise en tickets zou ik denken dat de waarde voor de Nederlandse consument bij benadering gelijk is aan de prijs, zodat dit geen kostenpost vormt; bij sponsorgelden en uitzendrechten ligt het wellicht ingewikkelder.

Groet

Van: [redacted] [Rebelgroup.com]

Verzonden: donderdag 1 september 2011 8:14

Aan: [redacted]

CC: [redacted]

Onderwerp: Discussie punt

Dag

we naderen de finale van de rapportage vmkb. We zijn nog op een discussiepunt gestuit rond de uitgaven en de bestedingen van de OCOG en dat wil ik op korte termijn met Financien bespreken.

Kan je as vrijdag of maandagmiddag (na 15.00 uur) een gaatje in de agenda vinden? Hoor graag van je.

Groeten,

[redacted]

(29)

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 7 september 2011 18:05
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Discussie punt
Urgentie: Hoog

Hoi,

Ik kijk hier morgen verder naar, omdat ik vooral naar het laatste deel heel goed moet kijken. [redacted]
[redacted] Blijkbaar is er in de laatste ronde een aanpassing geweest waar maar liefst 0,65 mld van de kosten is afgegaan. (Technologiekosten.) Kosten dus substantieel omlaag en het saldo verbeterd. [redacted]

[redacted] Ik weet niet of het in dit stadium nog zoden aan de dijk zet, maar als Rebel niet kan hardmaken waarom juist in NL de OS veel goedkoper zijn dan in bljv. London, dan zou je hier op zijn minst een heel groot risico willen benoemen. (Of is dit al eerder aan Rebel zelf gecommuniceerd?)

Het saldo zit in de laatste versie tussen de -1,7 mld en de -2,4 mld. (Dat het saldo is verbeterd met 0,2 mld t.o.v. de versie ervoor terwijl de kosten al met al omhoog zijn gegaan, komt vermoedelijk door het contant maken van bedragen.) Hier wordt dus nog 0,9 mld bij opgeteld omdat in die versie onterecht operationele kosten van het OCOG zaten. Dan zit je op -0,8 mld à -1,6 mld. Nog steeds een verschil met de -0,15 mld van het WK, maar het verschil wordt zo wel steeds kleiner!

Wat het laatste deel betreft, hier wordt [redacted] beweerd dat "het negatieve resultaat wat minder negatief wordt". Dat kan volgens mij alleen gelden als het slaat op die eerder onterecht meegenomen 0,9 mld aan operationele kosten, of als blijkt dat een deel van de kosten die nu bij de Nederlandse overheid staat, al door het organiserende comité wordt betaald. Verder zou het alleen maar negatiever moeten worden, omdat er in vorige versies onterecht een correctie op verdringing enz. van de bestedingen van dat comité was verondersteld.

[redacted]
[redacted] Wat mij betreft formuleer ik morgen hierover een stevige e-mail. [redacted]

Groet [redacted]

30

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 8 september 2011 17:29
Aan: [redacted]
CC: [redacted]

Onderwerp: RE: Discussie punt

Opvolgingsmarkering: Opvolgen
Markeringsstatus: Voltooid

Beste [redacted]

wat betreft het gedeelte na ---:

Ik vind het verhaal maar moeilijk te volgen. Zoals we maandag hebben toegelicht, is volgens ons de manier om welvaartseffecten te berekenen aan de hand van de inkomsten en uitgaven van het organiserend comité als volgt.

- de inkomsten van het organiserend comité zijn *op zichzelf* niet relevant. Het betreft immers geen bedrijf waar Nederlanders aandelen van hebben o.i.d.
- de kosten van het organiserend comité zijn geen maatschappelijke kosten voor Nederland, tenzij Nederlanders hier gedwongen geld in moeten steken.
- voor zover de inkomsten van het organiserend comité uit het buitenland komen, kunnen de daarmee gepaard gaande uitgaven worden gezien als leidend tot een welvaartseffect voor Nederland. Dit heeft wel iets weg van het effect van toerisme.
- genoemde uitgaven kunnen ofwel direct worden ingeschat (welke uitgaven gaat het comité doen voor zover ze niet met Nederlands geld zijn gefinancierd) of via de inkomsten (welke inkomsten krijgt het comité van niet-Nederlanders, plus de veronderstelling dat de uitgaven precies gelijk zijn aan die inkomsten).
- net als bij toerisme is de extra uitgaaf van het comité niet gelijk aan het welvaartseffect. Er kan sprake zijn van verdringing, van weglek, en het gaat om de toegevoegde waarde.

Deze manier komt overeen met die bij de MKBA WK, met dien verstande dat (a) daar (onterecht) geen correctie op verdringing enz. plaatsvond en (b) verondersteld was dat al het budget van buiten kwam.

Gezien deze methode snap ik niet:

- waarom (A) zowel inkomsten als uitgaven worden meegenomen, dan is er toch dubbelrekening?
- waarom (B) er een extra bestedingsimpuls wordt verondersteld, immers de bestedingsimpuls staat al in de MKBA in de vorm van de inkomsten van het comité, gecorrigeerd voor inkomsten van Nederlanders; daarop dient alleen nog een correctie op verdringing enz. die nu nog ontbreekt, waardoor het saldo verslechtert, niet verbetert.

Maandag hadden we het ook over kosten die door het comité zouden worden betaald i.p.v. door Nederland/de Nederlandse overheid. Speelt dit nog een rol?

Het lijkt me essentieel dat we na aanpassingen het resultaat daarvan bespreken vóórdat a.e.a. richting ambtelijk voorportaal enz. gaat.

Groet [redacted]

[Large redacted area]

Van: [redacted]
 Verzonden: vrijdag 9 september 2011 15:40
 Aan: [redacted]
 CC: [redacted]
 Onderwerp: FW: Discussie punt

Maandje uitstel lees ik. Wel zo verstandig.

Heb ook nog niks van VWS gehoord over kabinetsreactie. Heb ze er wel over gemaïld.

Van: [redacted]
 Verzonden: vrijdag 9 september 2011 10:27
 Aan: [redacted]
 CC: [redacted]

Onderwerp: RE: Discussie punt

Dag [redacted]

Punten 1 en 2 hebben inderdaad betrekking op de "business case" en niet op de VMKB. Zolang we echter naast de opbrengsten ook de kosten van het organiserend comité nemen, en de exploitatie per saldo sluitend wordt verondersteld, heeft het opnemen van de twee posten geen effect op het totaal resultaat van de VMKB.

De eerdere opstellingen waren niet helemaal transparant en volledig:

- tav de bestedingsimpuls: deze was inderdaad afgeleid van de OCOG-inkomsten/opbrengsten maar we hebben de totale inkomsten/opbrengsten uitsluitend gecorrigeerd voor niet-additionaliteit. En dus niet voor weglek en verdringing;
- tav de organisatiekosten: deze waren deels wel opgenomen omdat de opgevoerde kosten voor technologie en veiligheid niet allemaal voor rekening van de overheid komen; van beide kostenposten komt een deel voor rekening van het comité. Maar ook komt een deel van de door ons opgenomen facilitykosten (sport en Dorp) voor rekening van het comité, zo blijkt uit de opstellingen van de organisatiekosten van Londen, Rio en het bid voor Kopenhagen (nb: dit is het punt waar we het maandag over hadden).

De nieuwe opstelling volgens optie 1 is nu transparant en volledig:

- door zowel de inkomsten/opbrengsten als de kosten van het organiserend comité op te nemen (is buca); effect op de VMKB is per saldo 0;
- door in de VMKB twee posten zichtbaar te maken:
 - = niet-additionele opbrengsten die anders elders in de NL -economie zouden zijn besteed;
 - = de bestedingsimpuls, dwz opbrengsten uitsluitend uit het buitenland, gecorrigeerd voor weglek en verdringing.

Jouw laatste punt:

Vooruitlopend op een bericht van VWS hierover:

Op basis van overleg gisteren met opdrachtgevers I&M en VWS is de bespreking in ambtelijk voorportaal een maand uitgesteld. Inzet is de rapportage/samenvatting nog te verbeteren, waar mogelijk pm-posten te harden, en daarbij ook meer beelden uit de literatuur te schetsen bij de p.m - post Olympisch Effect.

Het resultaat zullen we zeker ook in de BC bespreken. Eerdaags zal daarvoor een afspraak worden gepland.

Wordt dus vervolgd,

Groeten,

[redacted signature block]

32

[redacted]
Van: [redacted]@minvws.nl
Verzonden: woensdag 28 september 2011 15:02
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Agenda en stukken Interdep. werkgroep Olympisch Plan 2028 vergadering 29 september 2011

Hoi [redacted]
Dank je voor inbreng. Klopt; het wordt geen "reactie", maar een "aanbiedingsbrief". Wel dus een MR-traject, [redacted] om een bredere discussie te kunnen voeren over het Olympisch ambitieniveau.
Nav jouw gele arcering: Ik neem de volgende zin op : "...gebleken dat er nog posten zijn die nu ...".
Zie je vrijdag.
Groet,
[redacted]

Van: [redacted]@minfin.nl
Verzonden: woensdag 28 september 2011 14:52
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Agenda en stukken Interdep. werkgroep Olympisch Plan 2028 vergadering 29 september 2011

Ha [redacted]
Helaas kan ik dus morgen niet bij de interdep. bijeenkomst zijn.

Daarom hierbij een eerste reactie op de kabinetsreactie.

- Begrijp ik het goed dat [redacted] geen kabinetsreactie maar een brief naar TK te sturen (mede namens I&M)?
- Brief op zich vind ik veel helderder dan de vorige keer. Duidelijkere communicatie over de opzet, reikwijdte en aard van de onderzoeken en uitkomsten. Punt waar wij het niet mee eens zijn blijft hetzelfde, nl. die overwegend positieve PM posten (geel gerarceerd). Die zouden we er graag uit willen hebben. Verder nog 1 tekstsuggestie (in rood).

Belangrijkste bevindingen VMKB

Op dit moment – zo'n 17 jaar voor de Spelen – is het complex om alle kosten en baten te benoemen. Uit de studie volgt een beeld van de belangrijke factoren die de kosten en baten van de Olympische Spelen beïnvloeden. Aan de kostenkant zijn dit de benodigde investeringen door met name de overheid voor de Olympische voorzieningen, de infrastructuur en kosten voor technologie en veiligheid. Directe baten kunnen worden verwacht uit ondermeer toerisme, ticketverkoop, uitzendrechten en sponsorprogramma's. Uit de studie is ook gebleken dat er nog andere (veel positieve) posten zijn die nu nog niet kunnen worden gemonetariseerd. Ook blijkt dat waar in een vroeg stadium over Spelen is nagedacht over de nalatenschap (legacy) betere maatschappelijke en dus financiële resultaten zijn bereikt.

Bij de bespreking vrijdag over het conceptrapport Rebel ben ik gewoon bij.

Tot dan,
[redacted]

Van: [redacted]@minvws.nl
Verzonden: woensdag 28 september 2011 9:08

[redacted]

Onderwerp: Agenda en stukken Interdep. werkgroep Olympisch Plan 2028 vergadering 29 september 2011

Collega's,

Blijgaand doe ik jullie toekomen de agenda en de stukken over ons overleg morgen.
Ik zie jullie graag om 15.00 uur in de A2026 (Cockpit) van het ministerie van VWS.

Met vriendelijke groet,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

33

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 5 oktober 2011 16:02
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: CZWO 03 doc - brief OS

ja

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 5 oktober 2011 15:39
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: CZWO 03 doc - brief OS

Ha, ga er naar kijken.
Wil jij vrijdag eea door doen richting [redacted]
Zou mij goed uitkomen lig.
Groet,

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 5 oktober 2011 14:53
Aan: [redacted]
Onderwerp: CZWO 03 doc - brief OS

He,

De brief over Olympische Spelen rapport (in de bijlage) ligt voor in de CZWO van de 11e. Kun jij ook nog even kijken of jij vindt dat er nog iets opgemerkt moet worden?

Uiteindelijk is eea een stuk voorzichtiger en neutraler neergezet. [redacted]
[redacted]. De reactie op zichzelf is ook een brief namens Schippers en Schultz
vH geworden, dus geen kabinetsreactie.

Desalniettemin is het denk ik belangrijk een algemene opmerking te plaatsen te waken voor een al te positieve interpretatie van onderzoeksresultaten, niet in de laatste plaats omdat de praktijk uitwijst dat het organiseren van zoiets als de OS een flinke investering van de overheid vergt (en vaak eerder duurder uitvalt dan goedkoper).

Ik zal lig een opzet maken en naar je toesturen. Als je nu al opmerkingen hebt dan hoor ik het graag.

[redacted]
p.s. Ik stuur je ook nog even de laatste versie van het rapport op.

34

[Redacted]

Van: [Redacted]
Verzonden: vrijdag 7 oktober 2011 12:03
Aan: [Redacted]
Onderwerp: Advies OS
Bijlagen: Advies OS.docx

[Redacted]

Hierbij het concept advies CZWO vwb brief OS.

Ik hoor graag jullie op- en aanmerkingen!

[Redacted]

Advies

Instemmen met doorgeleiden naar de RZWO, maar daarbij het volgende benadrukken:

- Ondanks dat Nederland zich pas in de oriënterende fase bevindt van het al dan niet uitbrengen van een bod voor de organisatie van de spelen in 2028, is het onverminderd van belang vanaf de beginfase een zo realistisch mogelijke inschatting te geven van de kosten (en baten), en dan met name de kosten voor de rijksoverheid.
- Het verkennende rapport van RebelGroup dat nu voorligt concludeert dat de spelen tussen de 1,1 en 1,8 miljard euro gaan kosten (negatief saldo). Dit is echter naar onze mening nog een te positieve inschatting van de te verwachten kosten en opbrengsten.
- Alleen als de te verwachten kosten (voor de overheid) completer in beeld zijn gebracht kan het kabinet in 2016 een goede afweging maken of het bereid is te investeren in de organisatie van zo'n groots evenement en of het een bod zal uitbrengen of niet.
- Gedurende deze kabinetsperiode zal FIN zich inzetten voor een zo realistisch mogelijke weergave van kosten, en dan met name voor de overheid.
- De spelen van komende zomer in Londen kunnen daarvoor als voorbeeld dienen.

Toelichting

- In het Regeerakkoord is vastgelegd dat het kabinet de ambitie heeft de Olympische en Paralympische Spelen van 2028 naar Nederland te willen halen.
- In 2016 zal het kabinet definitief besluiten of Nederland een bod gaat uitbrengen voor de organisatie van de spelen in 2028.
- Tot die tijd bevindt Nederland zich in de opbouwfase, waarin VWS (samen met partners als NOC*NSF en de gemeentes Amsterdam en Rotterdam) werkt aan versterking van Nederland in de sportwereld en verkenningen uitvoert naar of, en zo ja op welke manier, Nederland de spelen zou kunnen organiseren.
- In dit kader heeft de minister van VWS aan RebelGroup de opdracht verleend een verkenning naar de maatschappelijke kosten en baten van Olympische Spelen in Nederland uit te voeren.
- Daarnaast heeft het kabinet een verkenning laten uitvoeren naar de ruimtelijke inpassing van Olympische Spelen in Nederland (Olympische Hoofdstructuur).
- Beide concept rapporten inclusief een oplegbrief van de minister van VWS en I&M liggen nu voor in de CZWO.
- FIN is met name betrokken geweest bij de verkenning van kosten en baten van de Olympische Spelen van RebelGroup en is vanaf het begin van dit proces kritisch geweest op een al te positieve weergave van de te verwachten maatschappelijke effecten.
- RebelGroup schat dat het organiseren van de Spelen een negatief saldo oplevert van tussen de -1,1 en -1,8 miljard euro maar maakt daarbij de kanttekening dat de maatschappelijk economische waarde nog kan toenemen door te sturen op het realiseren van positieve neveneffecten.
- Wij v[redacted] hebben ten alle tijd benadrukt dat, naast moeilijk in te schatten positieve neveneffecten, het juist te verwachten is dat geraamde kosten hoger uitvallen of dat door andere onvoorziene kosten stijgen.
- Belangrijk gegeven daarbij is dat de kosten voor het leeuwendeel neerslaan bij de overheid, terwijl de baten voornamelijk neerslaan elders in de maatschappij.
- Voorbeelden uit o.a. Londen bevestigen dit. Zo schatte men in Londen aanvankelijk een overheidsinvestering van ca. 4 mrd. GBP. Dit bedrag is inmiddels bijgesteld naar ruim 9 mrd. GBP.
- Olympische effecten of maatschappelijke baten daarentegen, zijn moeilijk in te schatten en zullen voornamelijk neerslaan elders dan bij de overheid.

35

[Redacted]

Van: [Redacted]
Verzonden: vrijdag 7 oktober 2011 13:32
Aan: [Redacted]
Onderwerp: Advies OS
Bijlagen: Advies OS.docx

Ha,
Zie suggestie bij advies OS.

[Redacted]

Groet,

[Redacted]

* Ondanks dat Nederland zich pas in de oriënterende fase bevindt van het al dan niet uitbrengen van een bod voor de organisatie van de spelen in 2028, is het onverminderd van belang vanaf de beginfase een zo realistisch mogelijke inschatting te geven van de kosten (en baten), en dan met name de kosten voor de rijksoverheid.

- ## Toelichting

- Tekstsuggestie (Italic)**

Met opmaak: Lettertype: Cursief

Met opmaak: Lettertype: Cursief

Mat opmaak: Lettertype: Cursief

Met opmaak: Lettertype: Cursief

Met opmaak: Lettertype: Cursief

Met opmaak: Lettertype: vet

36

[Redacted]

Van: [Redacted]
Verzonden: vrijdag 7 oktober 2011 14:22
Aan: [Redacted]
Onderwerp: Advies OS1
Bijlagen: Advies OS1.docx

Hierbij de laatste versie. Volgens mij zijn we het er wel over eens dus als ik niks meer verneem voor half 5 stop ik 'm zo in het [Redacted]

Groeten en dank voor de input,

[Redacted]

Advies

Verzoeken om een zin over de inschatting van kosten in de brief op te nemen onder 'belangrijkste bevindingen VMKB' (zie tekstvoorstel). Dan instemmen met doorgeleiden naar de RZWO, en daarbij het volgende benadrukken:

- Ondanks dat Nederland zich pas in de oriënterende fase bevindt van het al dan niet uitbrengen van een bod voor de organisatie van de spelen in 2028, is het onverminderd van belang vanaf de beginfase een zo realistisch mogelijke inschatting te geven van de kosten (en baten), en dan met name de kosten voor de rijksoverheid. [redacted]
- Uit het verkennende rapport van de RebelGroup dat nu voorligt volgt een negatief saldo van tussen de -1,1 en -1,8 miljard euro. Dit is echter naar onze mening nog een te positieve inschatting van de te verwachten kosten en opbrengsten.
- Alleen als de te verwachten kosten (voor de overheid) completer in beeld zijn gebracht kan het kabinet in 2016 een goede afweging maken of het kabinet bereid is te investeren in de organisatie van zo'n groots evenement en of het een bod zal uitbrengen of niet. Hoewel hiertoe formeel nog niet is besloten kan in ieder geval op voorhand niet worden uitgesloten dat deze kosten over alle departementen worden omgeslagen (generale compensatie).
- Gedurende deze kabinetsperiode zal FIN zich inzetten voor een zo realistisch mogelijke weergave van kosten, en dan met name voor de overheid.
- De spelen van komende zomer in Londen kunnen daartoe als voorbeeld dienen.

Toelichting

- In het Regeerakkoord is vastgelegd dat het kabinet de ambitie heeft de Olympische en Paralympische Spelen van 2028 naar Nederland te willen halen.
- In 2016 zal het kabinet definitief besluiten of Nederland een bod gaat uitbrengen voor de organisatie van de spelen in 2028.
- Tot die tijd bevindt Nederland zich in de opbouwfase, waarin VWS (samen met partners als NOC*NSF en de gemeentes Amsterdam en Rotterdam) werkt aan versteviging van Nederland in de sportwereld en verkenningen uitvoert naar of, en zo ja op welke manier, Nederland de spelen zou kunnen organiseren.
- In dit kader heeft de minister van VWS aan de RebelGroup de opdracht verleend een verkenning naar de maatschappelijke kosten en baten van Olympische Spelen in Nederland uit te voeren.
- Daarnaast heeft het kabinet een verkenning laten uitvoeren naar de ruimtelijke inpassing van Olympische Spelen in Nederland (Olympische Hoofdstructuur).
- Beide concept rapporten inclusief een oplegbrief van de minister van VWS en I&M liggen nu voor in de CZWO.
- FIN is met name betrokken geweest bij de verkenning van kosten en baten van de Olympische Spelen van de RebelGroup en is vanaf het begin van dit proces kritisch geweest op een al te positieve weergave van de te verwachten maatschappelijk effecten.
- De RebelGroup schat dat het organiseren van de Spelen een negatief saldo oplevert van tussen de -1,1 en -1,8 miljard euro maar maakt daarbij de kanttekening dat de maatschappelijk economische waarde nog kan toenemen door te sturen op het realiseren van positieve neveneffecten.
- Wij [redacted] hebben te allen tijde benadrukt dat, naast moeilijk in te schatten positieve neveneffecten, het juist te verwachten is dat geraamde kosten hoger uitvallen of dat door andere onvoorziene kosten stijgen.
- Belangrijk gegeven daarbij is dat de kosten voor het leeuwendeel neerslaan bij de overheid, terwijl de baten voornamelijk neerslaan elders in de maatschappij.
- Voorbeelden uit o.a. Londen bevestigen dit. Zo schatte men in Londen aanvankelijk een overheidsinvestering van ca. 4 miljard GBP. Dit bedrag is inmiddels bijgesteld naar ruim 9 miljard GBP.
- Olympische effecten of maatschappelijke baten daarentegen, zijn moeilijk in te schatten en zullen voornamelijk neerslaan elders dan bij de overheid.

Tekstsuggestie (*italic*)

Aan de kostenkant zijn dit de benodigde investeringen voor de Olympische voorzieningen, de infrastructuur en kosten voor technologie en veiligheid, *die volgens de huidige schatting van de RebelGroup kunnen oplopen tot ca. € 8 miljard.*

37

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 7 oktober 2011 14:34
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Advies OS1
Bijlagen: Advies OS1.docx

~~Prachtig zo!~~

Nog even verwijzing ingevoegd naar exacte plaats bij de tekstsuggestie.

Mvg,

[redacted]

Advies

Verzoeken om een zin over de inschatting van kosten in de brief op te nemen onder 'belangrijkste bevindingen VMKB' (zie tekstvoorstel). Dan instemmen met doorgeleiden naar de RZWO, en daarbij het volgende benadrukken:

- Ondanks dat Nederland zich pas in de oriënterende fase bevindt van het al dan niet uitbrengen van een bod voor de organisatie van de spelen in 2028, is het onverminderd van belang vanaf de beginfase een zo realistisch mogelijke inschatting te geven van de kosten (en baten), en dan met name de kosten voor de rijksoverheid. [redacted]
- Uit het verkennende rapport van de RebelGroup dat nu voorligt volgt een negatief saldo van tussen de -1,1 en -1,8 miljard euro. Dit is echter naar onze mening nog een te positieve inschatting van de te verwachten kosten en opbrengsten.
- Alleen als de te verwachten kosten (voor de overheid) completer in beeld zijn gebracht kan het kabinet in 2016 een goede afweging maken of het kabinet bereid is te investeren in de organisatie van zo'n groots evenement en of het een bod zal uitbrengen of niet. Hoewel hiertoe formeel nog niet is besloten kan in ieder geval op voorhand niet worden uitgesloten dat deze kosten over alle departementen worden omgeslagen (generale compensatie).
- Gedurende deze kabinetsperiode zal FIN zich inzetten voor een zo realistisch mogelijke weergave van kosten, en dan met name voor de overheid.
- De spelen van komende zomer in Londen kunnen daartoe als voorbeeld dienen.

Toelichting

- In het Regeerakkoord is vastgelegd dat het kabinet de ambitie heeft de Olympische en Paralympische Spelen van 2028 naar Nederland te willen halen.
- In 2016 zal het kabinet definitief besluiten of Nederland een bod gaat uitbrengen voor de organisatie van de spelen in 2028.
- Tot die tijd bevindt Nederland zich in de opbouwfase, waarin VWS (samen met partners als NOC*NSF en de gemeentes Amsterdam en Rotterdam) werkt aan versteviging van Nederland in de sportwereld en verkenningen uitvoert naar of, en zo ja op welke manier, Nederland de spelen zou kunnen organiseren.
- In dit kader heeft de minister van VWS aan de RebelGroup de opdracht verleend een verkenning naar de maatschappelijke kosten en baten van Olympische Spelen in Nederland uit te voeren.
- Daarnaast heeft het kabinet een verkenning laten uitvoeren naar de ruimtelijke inpassing van Olympische Spelen in Nederland (Olympische Hoofdstructuur).
- Beide concept rapporten inclusief een oplegbrief van de minister van VWS en I&M liggen nu voor in de CZWO.
- FIN is met name betrokken geweest bij de verkenning van kosten en baten van de Olympische Spelen van de RebelGroup en is vanaf het begin van dit proces kritisch geweest op een al te positieve weergave van de te verwachten maatschappelijke effecten.
- De RebelGroup schat dat het organiseren van de Spelen een negatief saldo oplevert van tussen de -1,1 en -1,8 miljard euro maar maakt daarbij de kanttekening dat de maatschappelijk economische waarde nog kan toenemen door te sturen op het realiseren van positieve neveneffecten.
- Wij [redacted] hebben te allen tijde benadrukt dat, naast moeilijk in te schatten positieve neveneffecten, het juist te verwachten is dat geraamde kosten hoger uitvallen of dat door andere onvoorziene kosten stijgen.
- Belangrijk gegeven daarbij is dat de kosten voor het leeuwendeel neerslaan bij de overheid, terwijl de baten voornamelijk neerslaan elders in de maatschappij.
- Voorbeelden uit o.a. Londen bevestigen dit. Zo schatte men in Londen aanvankelijk een overheidsinvestering van ca. 4 miljard GBP. Dit bedrag is inmiddels bijgesteld naar ruim 9 miljard GBP.
- Olympische effecten of maatschappelijke baten daarentegen, zijn moeilijk in te schatten en zullen voornamelijk neerslaan elders dan bij de overheid.

Tekstsuggestie (*italic aanpassing op zin 3 onder 'belangrijkste bevindingen VMKB'*)

Aan de kostenkant zijn dit de benodigde investeringen voor de Olympische voorzieningen, de Infrastructuur en kosten voor technologie en veiligheid, *die volgens de huidige schatting van de RebelGroup kunnen oplopen tot ca. € 8 miljard.*

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 7 oktober 2011 16:26
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: adviesnotitie CZWO 11 oktober
Bijlagen: 2011.10.07 Adviesnotitie CZWO.docx

t.l. inclusief advies brief VMKB OS

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 7 oktober 2011 16:25
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: adviesnotitie CZWO 11 oktober

Ha,

Hierbij de adviesnotitie voor de CZWO van 11 oktober.

Dank allemaal voor de bijdragen en fijn weekend,

[redacted]

Ministerie van Financiën

TER ADVISERING

Aan

Inspectie der Rijksfinanciën

Inlichtingen

Datum
7 oktober 2011

Notitienummer
IRF/2011/758

Rubriek
VWS ALGEMEEN

Auteur

Van

Kopie aan

notitie

Advisering CZWO 11 oktober

3. Brief aan de Tweede Kamer 'verkennende studies Olympische Spelen.' (CZWO 03)

Advies

Verzoeken om een zin over de inschatting van kosten in de brief op te nemen onder 'belangrijkste bevindingen VMKB' (zie tekstvoorstel). Dan instemmen met doorgeleiden naar de RZWO, en daarbij het volgende benadrukken:

- Ondanks dat Nederland zich pas in de oriënterende fase bevindt van het al dan niet uitbrengen van een bod voor de organisatie van de spelen in 2028, is het onverminderd van belang vanaf de beginfase een zo realistisch mogelijke inschatting te geven van de kosten (en baten), en dan met name de kosten voor de rijksoverheid.
- Uit het verkennende rapport van de RebelGroup dat nu voorligt volgt een negatief saldo van tussen de -1,1 en -1,8 miljard euro. Dit is echter naar onze mening nog een te positieve inschatting van de te verwachten kosten en opbrengsten.

- Alleen als de te verwachten kosten (voor de overheid) completer in beeld zijn gebracht kan het kabinet in 2016 een goede afweging maken of het kabinet bereid is te investeren in de organisatie van zo'n groots evenement en of het een bod zal uitbrengen of niet. Hoewel hiertoe formeel nog niet is besloten kan in ieder geval op voorhand niet worden uitgesloten dat deze kosten over alle departementen worden omgeslagen (generale compensatie).
- Gedurende deze kabinetsperiode zal FIN zich inzetten voor een zo realistisch mogelijke weergave van kosten, en dan met name voor de overheid.
- De spelen van komende zomer in Londen kunnen daartoe als voorbeeld dienen.

Toelichting

- In het Regeerakkoord is vastgelegd dat het kabinet de ambitie heeft de Olympische en Paralympische Spelen van 2028 naar Nederland te willen halen.
- In 2016 zal het kabinet definitief besluiten of Nederland een bod gaat uitbrengen voor de organisatie van de spelen in 2028.
- Tot die tijd bevindt Nederland zich in de opbouwfase, waarin VWS (samen met partners als NOC*NSF en de gemeentes Amsterdam en Rotterdam) werkt aan versteviging van Nederland in de sportwereld en verkenningen uitvoert naar of, en zo ja op welke manier, Nederland de spelen zou kunnen organiseren.
- In dit kader heeft de minister van VWS aan de RebelGroup de opdracht verleend een verkenning naar de maatschappelijke kosten en baten van Olympische Spelen in Nederland uit te voeren.
- Daarnaast heeft het kabinet een verkenning laten uitvoeren naar de ruimtelijke inpassing van Olympische Spelen in Nederland (Olympische Hoofdstructuur).
- Beide concept rapporten inclusief een oplegbrief van de minister van VWS en I&M liggen nu voor in de CZWO.
- FIN is met name betrokken geweest bij de verkenning van kosten en baten van de Olympische Spelen van de RebelGroup en is vanaf het begin van dit proces kritisch geweest op een al te positieve weergave van de te verwachten maatschappelijk effecten.
- De RebelGroup schat dat het organiseren van de Spelen een negatief saldo oplevert van tussen de -1,1 en -1,8 miljard euro maar maakt daarbij de kanttekening dat de maatschappelijk economische waarde nog kan toenemen door te sturen op het realiseren van positieve neveneffecten.
- Wij vinden dit een te positieve weergave van verwachtingen en hebben te allen tijde benadrukt dat, naast moeilijk in te schatten positieve neveneffecten, het juist te verwachten is dat geraamde kosten hoger uitvallen of dat door andere onvoorziene kosten stijgen.
- Belangrijk gegeven daarbij is dat de kosten voor het leeuwendeel neerslaan bij de overheid, terwijl de baten voornamelijk neerslaan elders in de maatschappij.
- Voorbeelden uit o.a. Londen bevestigen dit. Zo schatte men in Londen aanvankelijk een overheidsinvestering van ca. 4 miljard GBP. Dit bedrag is inmiddels bijgesteld naar ruim 9 miljard GBP.
- Olympische effecten of maatschappelijke baten daarentegen, zijn moeilijk in te schatten en zullen voornamelijk neerslaan elders dan bij de overheid.

Tekstsuggestie (ital/c aanpassing op zin 3 onder 'belangrijkste bevindingen VMKB')

Aan de kostenkant zijn dit de benodigde investeringen voor de Olympische voorzieningen, de infrastructuur en kosten voor technologie en veiligheid, **die volgens de huidige schatting van de RebelGroup kunnen oplopen tot ca. € 8 miljard.**

39

[Redacted]

Van: [Redacted]
Verzonden: dinsdag 11 oktober 2011 17:34
Aan: [Redacted]
Onderwerp: RE: adviesnotitie CZWO 11 oktober

[Redacted]

[Redacted] Al met al is er nog geen besluit genomen wat er nu precies in komt dus nu gaan ze eea herzien, er worden tekstvoorstellen gedaan die met ons worden afgestemd. Hierin moeten we dan opnieuw onze punten invoeren. Ik koppel morgen even wat uitgebreider terug via telefoon!

Gruessen,

[Redacted]

Van: [Redacted]
Verzonden: dinsdag 11 oktober 2011 14:43
Aan: [Redacted]
Onderwerp: RE: adviesnotitie CZWO 11 oktober

Jij al iets teruggekoppeld gekregen?

Ben wel benieuwd

[Redacted]

[Redacted]

40

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 12 oktober 2011 9:05
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Concept RZWO tekst inzake verkennende studies OS
Bijlagen: Kabinetsbrief - Verkennende studies Olympische Spelen - RZWO concept (9).docx

Nav-GZWO en ons commentaar is de brief nog wat aangepast.

Hierbij de nieuwe versie. Nog geniale ideeën/tekstsuggesties brief voor aanpassing brief? Stel voor ons te richten op 1 a 2 zinnen in de richting opname kosten / negatief saldo. Heb al een eerste ingeving ingevoegd.

Misschien nog een terugvaloptie-zin meegeven?

Ik hoor graag van jullie!

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 12 oktober 2011 8:15
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Concept RZWO tekst inzake verkennende studies OS

Het tekstvoorstel, Jullie amenderen dus

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 11 oktober 2011 17:01

[redacted]
Onderwerp: Concept RZWO tekst inzake verkennende studies OS

Beste [redacted]

Zoals vanmorgen in de vergadering besproken, stuur ik jullie/u hierbij – namens de dossierhouder- de aangepaste brief (met toelichting) inzake de Verkennende studies Olympische Spelen.

Vriendelijk verzoek om eventuele reacties te mailen naar de dossierhouder [redacted]

[redacted]
verband met de krappe verzendtermijn (herfstreces) is het verzoek uiterlijk morgen vóór 14.00 uur te reageren.

Alvast dank en met vriendelijke groet,

[redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Reactie inbreng CZWO-leden en toelichting voorgestelde tekstpassages:

1. Benoemen van de mogelijk benodigde investeringskosten/ tekstvoorstel van Financiën:
"... volgens de huidige informatie kunnen de benodigde investeringen oplopen tot 8 mld euro."

VWS en I&M zijn geen voorstander van het opnemen van mogelijke investeringskosten of saldo van kosten en baten in de kabinetsbrief. In dit stadium kan immers nog geen betekenisvolle som van kosten en baten worden gemaakt. In de VMKB studie wordt vermeld dat een groot deel van de kosten in het saldo is verwerkt terwijl een deel van de baten is opgenomen in de nog niet gemonetariseerde PM-posten. Dit komt onder andere doordat nog geen zicht is op Olympische effecten. Het presenteren van een saldo of investeringssom zou impliceren dat we nu al in staat zijn een betekenisvol saldo te bepalen. Dit was niet de aanleiding om de studies op dit moment – 17 jaar voor de mogelijke organisatie van de Spelen – al uit te voeren.

Als alternatief tekstvoorstel stellen VWS en I&M voor om te benadrukken dat gestreefd moet worden naar gezonde overheidsfinanciën (eerste pagina, 2^e alinea).

Eventueel kan dit punt als bespreekpunt tijdens de RZWO worden opgevoerd.

2. Benoemen dat de studies bouwstenen zijn om straks een besluit te kunnen nemen. De betekenis van de studies 'op dit moment' duidelijker beschrijven.

Tekstpassage toegevoegd (eerste pagina, 2^e alinea)

3. Duidelijk aangeven wie verantwoordelijk is voor welke vervolgstappen.

Dit staat duidelijker aangegeven in de tekst van de drie beoogde vervolgstappen. De inhoud (doel/ opzet/ beoogd resultaat) van het MIRT-onderzoek staat tevens nader toegelicht.

4. Duidelijk aangeven op basis van welke gegevens straks in 2016 een keuze gemaakt wordt om al dan niet een Olympisch bid uit te brengen

VWS en I&M hebben in de laatste paragraaf een zin toegevoegd. VWS en I&M zijn van mening dat in dit stadium niet tot in detail kan worden bepaald wat er nodig is om tot een positief besluit te komen. Dit zal gedurende het proces 'stap-voor-stap' duidelijk moeten worden. In de eerste alinea zijn de studies als bouwsteen gepositioneerd.

41

[Redacted]

Van: [Redacted]
Verzonden: woensdag 12 oktober 2011 11:07
Aan: [Redacted]
Onderwerp: RE: Kabinetsbrief - Verkennende studies Olympische Spelen - RZWO concept (3)

Ok, dank

Van: [Redacted]
Verzonden: woensdag 12 oktober 2011 11:05
Aan: [Redacted]
Onderwerp: Kabinetsbrief - Verkennende studies Olympische Spelen - RZWO concept (3)

Vind het eigenlijk wel mooi zo.
Alleen betekenisvol op p2 vind ik nog wat te suggestief.

Terugval, maar dat moeten we dan maar zien tt van advies, lijkt me om het saldo op te nemen.

Mvg,

[Redacted]

(42)

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 12 oktober 2011 11:26
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Concept RZWO tekst inzake verkennende studies OS
Bijlagen: Kabinetsbrief - Verkennende studies Olympische Spelen - RZWO concept (3 [redacted].docx

Hoi,

Ik zou inderdaad verder willen gaan dan alleen te zeggen dat we streven naar gezonde overheidsfinanciën. [redacted]
[redacted]

Zie document voor een enigszins aangepaste zin. Door het "orde van grootte" te noemen, en dat het op basis van huidige, beperkte informatie is, maakt zo'n zin wellicht een kansje... Een terugval is misschien dat ergens een zin komt dat bij een eventueel bid de verwachte kosten en baten in evenwicht zouden moeten zijn...?

Onder betekenis studies staat als eerste zin dat er geen betekenisvolle som van kosten en baten kan worden gemaakt. Daar ben ik het uiteraard niet mee eens. Als er een zin over investeringskosten inkomt, zal deze zin eruit moeten.

Ik weet niet of er nog ruimte is voor overige tekstsuggesties en kritische noten:

- onder belangrijkste bevindingen VMKB staat nog steeds een zin over (directe) baten uit ticketverkoop enz. [redacted]
[redacted]
- onder betekenis studies wordt de VMKB een evaluatie-instrument genoemd dat verder kan worden gebruikt. [redacted]
[redacted]
- onder vervolgtraject/3 staan Olympische effecten en zelfs "maximalisatiemogelijkheden" [redacted]
[redacted]

Groet [redacted]

[redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

43

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 12 oktober 2011 11:47
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Kabinetsbrief - Verkennende studies Olympische Spelen - RZWO concept (3)

Da's idd. wel een moole, 'exacte' i.p.v. 'betekenisvolle'.

Groet [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 12 oktober 2011 11:44
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Kabinetsbrief - Verkennende studies Olympische Spelen - RZWO concept (3)

Excuus, vergeten te cc-en

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 12 oktober 2011 11:05
Aan: [redacted]
Onderwerp: Kabinetsbrief - Verkennende studies Olympische Spelen - RZWO concept (3)

Vind het eigenlijk wel mooi zo.
Alleen betekenisvol op p2 vind ik nog wat te suggestief.

Terugval, maar dat moeten we dan maar zien tt van advies, lijkt me om het saldo op te nemen.

Mvg,

[redacted]

44

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 25 oktober 2011 19:11
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Re: OS in de RZWO

Ok dank. Ga het morgen in notitie verwerken. Zal veel herhaling zijn met czwo advies. [redacted] ik heb alleen nog hardcopy versie ontvangen maar zal morgen kopietje bij je langsbrengen zodat jij ook je aanvullingen kunt geven op commentaar van [redacted]

To be continued...

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: Tuesday, October 25, 2011 06:16 PM
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: OS in de RZWO

Ha,

Mijn punten zijn weer een rehash van eerdere rondes:

-wens van openheid van de Kamer wordt nu genoemd (p1 al2), daarnaast de huidige financieel economische situatie past 'best guess' uit VMKB in berichtgeving naar Kamer met inderdaad onzekerheid, dus uitkomst van de MKBA met kosten in (p2 al2) (of als prima terugval om saldo te noemen in plaats van kosten)

-'betekenisvolle' moet exit laatste al. p2. Strookt ook totaal niet met de zorgvuldige voorbereiding waar we mee bezig zijn...

[redacted]

Verder wmb wel OK

Groet,

[redacted]

45

[redacted]
Van: [redacted]@minvws.nl]
Verzonden: woensdag 26 oktober 2011 9:10
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Laatste versie brief
Bijlagen: 20111012 Kabinetsbrief verkennende studies Olympische Spelen - wijzigingen.docx;
20111012 Kabinetsbrief verkennende studies Olympische Spelen.docx

Hoi [redacted]

Hierbij de laatste versie van de kabinetsbrief. Ik stuur je een versie met- en een versie zonder wijzigingen ten opzichte van de CZWO. We hebben jullie voorgestelde wijzigingen voor het belangrijkste deel niet kunnen overnemen. Ik heb van mijn directeur begrepen dat hierover ook al contact is geweest tussen hem en [redacted]

De voorgestelde inbreng vanuit FIN zal als bespreekpunt in de RZWO worden ingebracht. Ik heb dit op het aanbiederingsformulier van de RZWO aangegeven.

Ik hou je op de hoogte van de belangrijkste punten uit het communicatieoverleg voor het geval het je niet mocht lukken om vandaag aan te schuiven.

Groeten, [redacted]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted]@minfin.nl]
Verzonden: dinsdag 25 oktober 2011 19:15
Aan: [redacted]
Onderwerp: Laatste versie brief

Ha [redacted]

Heb jij de laatste (rzwo) versie van de brief OS voor mij in digitale vorm?

Veel dank,

[redacted]

P.s. Weet nog niet zeker of ik morgen bij communicatie overleg kan zijn. Ik zou graag komen maar het is best druk hier.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

46

[Redacted]
Van: [Redacted]
Verzonden: woensdag 26 oktober 2011 15:32
Aan: [Redacted]
Onderwerp: puntje OS

Hoi,

Ik zou hier nog op terugkomen:

Investerings Rijk kunnen oplopen tot:

- 3,6 Olympische voorzieningen
- 3,2 Infra
- 1 Kosten veiligheid

[Redacted]
Groeten,

[Redacted]

(47)

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 26 oktober 2011 17:00
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Kabinetsbrief verkennende studies Olympische Spelen - wijzigingen (3)

[redacted]
Ik heb morgen en overmorgen cursus van half 10 tot half 5. Ik doe vandaag concept nota naar jullie [redacted] uit. Dan kunnen jullie morgen commentaar leveren en pas ik het morgen na half 5 aan. Als er vrijdag dan nog dingen zijn pas ik dat vrijdag in de lunchpauze aan.

Heel schema, maar volgens mij gaat het zo goed komen.

[redacted]
Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 26 oktober 2011 11:19
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: 20111012 Kabinetsbrief verkennende studies Olympische Spelen - wijzigingen (3)

Hoi,

ben het met [redacted] eens dat je die "betekenisvolle som" eruit wilt hebben. Enkele alternatieven: "Een betekenisvolle [definitieve] [gedetailleerde] [complete] som van de totale maatschappelijke kosten en baten kan op dit moment nog niet gemaakt worden." Lijkt me een vrij hard punt, omdat er anders eigenlijk staat dat het niet uitmaakt dat de kosten hoog zijn en het saldo negatief is.

[redacted] De brief sorteert namelijk wel heel erg voor ("De precieze invulling van het MIRT-onderzoek hebben de steden samen met het Rijk bepaald en zal dit najaar in de Bestuurlijke Overleggen MIRT naar verwachting definitief worden bekrachtigd".)

En uiteraard mist nog steeds een passage over de eerste inschatting van maatschappelijke kosten en het saldo. Mocht er wel een passage hierover in de brief komen, dan oppassen dat het niet gepaard gaat met aanvullingen als optimalisaties en Olympische effecten die de kosten wel even zullen minimaliseren en het saldo verhogen. Liever de vaststelling dat het wat kost en dat je in de gaten moet houden dat tegenover kosten wel voldoende maatschappelijke baten staan.

Afgezien van vele typos, verder nog:

- er staat nog steeds een passage in die makkelijk (kamer)vragen oproept, namelijk wanneer ticketopbrengsten onder directe baten worden geschaard, terwijl deze toch in eerste instantie aan het organiseren comité toekomen?
- door de passage m.b.t. evaluatie-instrument lijken we gebonden aan de methodiek van Rebel én aan Rebel zelf. [redacted] Herformuleren: [redacted]

[redacted] In 2016 zal is het mogelijk om op basis van de nieuwste inzichten in 2016 een meer compleet beeld van kosten en baten worden gepresenteerd."

- o Ik meen uit 't communicatieplan begrepen te hebben dat CPB en PBL naar de methode kijken. Lijkt me des te meer reden om niet per definitie aan de huidige methodiek vast te houden.

Groet [redacted]

PS: I.v.m. mijn a.s. vertrek en overdracht dossiers: wanneer is de RZWO en wanneer is behandeling in MR voorzien?

Van: [redacted]

Verzonden: woensdag 26 oktober 2011 9:14

Aan: [redacted]

CC: [redacted]
Onderwerp: 20111012 Kabinetsbrief verkennende studies Olympische Spelen - wijzigingen (3)

Hierbij digitaal. Met heel de wijzigingen. Daarbij de opmerking van de directie sport dat ze helaas de meeste van onze opmerkingen niet hebben kunnen overnemen.

[redacted] als je nog toevoegingen hebt op de Input van [redacted] dan hoor ik het wel van je!

[redacted]

48

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 27 oktober 2011 17:36
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: 2011.10.28 NOTITIE RZWO Kabinetsbrief verkennende studies OS versie 27-10
Bijlagen: 2011.10.28 NOTITIE RZWO Kabinetsbrief verkennende studies OS versie 27-10.docx

En hierbij zonder het 'schoonheidsfoutje' ;-) Dank [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 27 oktober 2011 17:19
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: 2011.10.28 NOTITIE RZWO Kabinetsbrief verkennende studies OS versie 27-10

Hoi,

Veel dank voor de input allemaal. Ik heb het zojuist verwerkt en hierbij de nieuwe versie van de notitie.

Zou eenieder nogmaals willen checken of het zo akkoord is? Heb je nog aanvullende opmerkingen, dan graag morgen voor de lunch aanleveren.

[redacted] als jij het morgen langs het secretariaat zou willen brengen, heel fijn wat mij betreft. [redacted]
[redacted] - Laat maar weten of het lukt,
anders doe ik het zelf in de lunchpauze (de cursus is op een steenworp afstand namelijk).

Groeten,

[redacted]

[redacted]

Van:

Verzonden:

[redacted]
vrijdag 28 oktober 2011 12:38

Aan:

CC:

Onderwerp:

[redacted]
2011 10 28 NOTITIE RZWO Kabinetsbrief verkennende studies OS versie 27-10 met
revisie AFP

Bijlagen:

2011 10 28 NOTITIE RZWO Kabinetsbrief verkennende studies OS versie 27-10 met
revisie [redacted].docx

Ha,

Bijgevoegd de laatste versie met nog een kleine update aangaande [redacted] en notitie
daarover.

Tweede terugval staat ook nog mhoo 'geen betekenisvolle som' eruit te krijgen.

Groet,

[redacted]

Ministerie van Financiën

TER ADVISERING

Aan
Minister

Inspectie der Rijksfinanciën

Inlichtingen

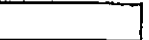

Datum
28 oktober 2011

Notitie nummer
IRF/2011/0709

Rubriek
VWS ALGEMEEN

Auteur

Van

Kopie aan

Bijlagen
3

notitie

Kabinetsbrief 'verkenkende studies Olympische Spelen'

Paraaf
Minister

Via
Secretaris-Generaal

Via
Directeur-Generaal van de
Rijksbegroting

Aanleiding

In het Regeerakkoord is vastgelegd dat het kabinet de ambitie heeft de Olympische en Paralympische Spelen van 2028 naar Nederland te willen halen. VWS heeft (in samenwerking met I&M) een tweetal onderzoeken laten uitvoeren naar de haalbaarheid van deze ambitie. De concept rapporten inclusief kabinetsbrief van de ministers van VWS en I&M liggen nu voor in de RZWO.

Advies

Verzoeken in de kabinetsbrief een zin over ofwel de inschatting van kosten oplopend tot € 8 miljard (voorkeursoptie) ofwel de inschatting van het saldo van kosten en baten van € -1,1 tot € -1,8 miljard (terugvaloptie) op te nemen onder 'betekenis studies' (zie tekstvoorstel) en dan instemmen met doorgeleiden naar de MR. U kunt daarbij het volgende benadrukken:

- Ondanks dat Nederland zich pas in de oriënterende fase bevindt van het al dan niet uitbrengen van een bod voor de organisatie van de spelen in 2028, is het onverminderd van belang vanaf de beginfase een zo realistisch mogelijke inschatting te geven van de kosten (en baten), en dan met name de kosten voor de rijksoverheid, en daarover openheid te geven richting de Kamer.

- Daarnaast leert de ervaring dat er bij grote evenementen juist forse risico's zijn van hogere kosten dan geraamd. Voor 'London 2012' is bijvoorbeeld het overheidsbudget van 4 miljard GBP enorm overschreden tot 9 miljard GBP.

Tekstsuggestie (*italic* aanpassing op zin 1 paragraaf 2 onder 'betekenis studies')

Het betreft de zin: "Een betekenisvolle som van de totale maatschappelijke kosten en baten kan op dit moment nog niet gemaakt worden." Deze zin vervangen door voorkeursoptie of terugvaloptie:

- Voorkeursoptie:

- Terugvaloptie:

- Last resort:

Toelichting

- In het Regeerakkoord is vastgelegd dat het kabinet de ambitie heeft de Olympische en Paralympische Spelen van 2028 naar Nederland te willen halen.
- In 2016 zal het kabinet definitief besluiten of Nederland een bod gaat uitbrengen voor de organisatie van de spelen in 2028.
- Tot die tijd bevindt Nederland zich in de opbouwfase, waarin VWS (samen met partners als NOC*NSF en de gemeentes Amsterdam en Rotterdam) werkt aan versteviging van Nederland in de sportwereld en verkenningen uitvoert naar of, en zo ja op welke manier, Nederland de spelen zou kunnen organiseren.
- In dit kader heeft de minister van VWS aan de RebelGroup de opdracht verleend een verkenning naar de maatschappelijke kosten en baten van Olympische Spelen in Nederland uit te voeren.
- Daarnaast heeft het kabinet een verkenning laten uitvoeren naar de ruimtelijke inpassing van Olympische Spelen in Nederland (Olympische Hoofdstructuur).
- Beide rapporten zijn inmiddels afgerond en liggen nu voor in de RZWO, inclusief een oplegbrief van de ministers van VWS en I&M.
- Fin is met name betrokken geweest bij de totstandkoming van het rapport over de verkenning van kosten en baten en heeft vanaf het begin van dit proces aangegeven bezorgd te zijn over de weergave van de te verwachten maatschappelijke effecten.
- Ondanks betrokkenheid is onze zorg omtrent een te positieve weergave van kosten en baten in de rapporten niet weggenomen.
- Onze zorgpunten richten zich met name op het volgende:
 - De RebelGroup schat dat het organiseren van de Spelen een negatief saldo oplevert van tussen de -1,1 en -1,8 miljard euro maar maakt daarbij de kanttekening dat de maatschappelijk economische waarde nog kan toenemen door te sturen op het realiseren van positieve neveneffecten.
 - Wij hebben te allen tijde benadrukt dat, naast moeilijk in te schatten positieve neveneffecten, het juist te verwachten is dat geraamde kosten hoger uitvallen of dat door andere onvoorziene kosten stijgen.
 - Belangrijk gegeven daarbij is dat de kosten (volgens huidige inschatting oplopend tot ca. € 8 miljard) voor het ieuwendeel neerslaan bij de overheid, terwijl de baten voornamelijk neerslaan elders in de maatschappij. Dit komt niet duidelijk naar voren in de kabinetsbrief en in het rapport.
 - Voorbeelden uit o.a. Londen bevestigen dit. Zo schatte men in Londen aanvankelijk een overheidsinvestering van ca. 4 miljard GBP. Dit bedrag is inmiddels bijgesteld naar ruim 9 miljard GBP.
 - Olympische effecten en sommige maatschappelijke baten zijn moeilijk in te schatten. Indien voor het bereiken van zg. 'Olympische effecten' additionele investeringen benodigd zijn, stijgen de kosten, terwijl niet duidelijk is of hier voldoende baten tegenover staan.

Ha

De onderstaande e-mailwisseling van 9 november 2011 is de enige e-mail waarover ik beschik waarin iets gezegd wordt over het in het VMKB voor de OS 2028 opnemen van een PM-post voor mogelijk door de IOC verlangde fiscale vrijstellingen.

Iemand van de IRF heeft in de begeleidingscommissie gezeten van de VMKB en aan hem (of haar) is dit punt vanuit AFP toen meegegeven om een PM-post hiervoor op te laten nemen in het rapport. Niet meer en niet minder dan dat, er is absoluut door ons nooit een indicatieve raming van de daarmee mogelijk gemoeide kosten gemaakt (zou ook volstrekt onmogelijk zijn omdat wij er niet mee bekend zijn of, en zo ja welke fiscale vrijstellingen de IOC eventueel zou verlangen voor toewijzing van de OS 2028 aan een land).

Hoop dat je hiermee uit de voeten kunt.

Groet,

Van: (AFP/BELEID)
Verzonden: woensdag 9 november 2011 17:24
Aan: (COMM)
Onderwerp: Re: brief Olympische Spelen

Het enige wat er over fiscale vrijstellingen in staat is dat ook IOC mogelijk fiscale vrijstellingen zal vragen en dat daarvoor een PM-post is opgenomen in de kosten/baten-analyse, is met ons afgestemd, groet,

Van: (COMM)
Verzonden: Wednesday, November 09, 2011 04:44 PM
Aan: (AFP/BELEID)
Onderwerp: brief Olympische Spelen

Hallo !

Het schijnt dat er vandaag of morgen een brief vanuit VWS naar buiten gaat over de Olympische Spelen. Het schijnt dat daar ook iets over fiscale vrijstellingen in staat? Weet jij of wij daarbij betrokken? En zo ja, hoe. Wat kunnen we verwachten?
Groeten!

Met vriendelijke groet,

Woordvoerder Fiscale Zaken

.....
Ministerie van Financiën
Directie Communicatie
Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag
.....